

Załącznik nr 2

do Uchwały Nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.



Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **filologia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu

Data przeprowadzenia wizytacji: **10-11.03.2021 r.**

Warszawa, 2021

Spis treści

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
1. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
2. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	24
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	33
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	39
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	44
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	46
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	47
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	51
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	54
3. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	56
4. Załączniki:	57
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	57
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego	58

Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący dr hab. Ariadna Strugielska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Maria Jodłowiec – ekspert;
2. Dr hab. Karolina Kumor – ekspert;
3. Dr hab. Jacek Szczepaniak – ekspert;
4. Bożena Ziemniewicz – ekspert ds. pracodawców;
5. Marta Woźniakowska – ekspert ds. studenckich;
6. Julia Sobolewska – sekretarz zespołu oceniającego.

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia prowadzonym w Wyższej Szkole Bankowej we Wrocławiu, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2020/21. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się w związku z upływem okresu na jaki została wydana pozytywna ocena programowa. W wyniku wspomnianej oceny nie zostały sformułowane żadne zalecenia naprawcze.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Przed wizytacją zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przygotowanym przez Uczelnię. Raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie spotkań i rozmów z Władzami Uczelni, Jednostki, pracownikami, studentami wizytowanego kierunku oraz przedstawicielami otoczenia społecznego. Dodatkowo zespół oceniający dokonał hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych i losowo wybranych prac dyplomowych wraz z recenzjami, a także wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej w formie zdalnej.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

1. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	filologia
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	I stopnia
Profil studiów	praktyczny
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne // niestacjonarne
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	językoznawstwo (80%); literaturoznawstwo (20%)
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów; 180 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	832 godzin; 32 ECTS
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Specjalności: <i>filologia angielska</i> – ścieżka od podstaw; <i>filologia angielska</i> – ścieżka kontynuacyjna; <i>amerykanistyka</i>; <i>filologia germańska</i> – ścieżka od podstaw; <i>filologia hiszpańska</i> – ścieżka od podstaw. Specjalizacje: <i>język specjalności w środowisku biznesowym i IT</i>; <i>tłumaczenia i komunikacja w środowisku zawodowym</i>. // Specjalności: <i>filologia angielska</i> – ścieżka od podstaw;

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

	<i>filologia angielska</i> – ścieżka kontynuacyjna; <i>amerykanistyka</i>; <i>filologia germańska</i> – ścieżka od podstaw; <i>filologia hiszpańska</i> – ścieżka od podstaw; <i>filologia norweska</i> – ścieżka od podstaw. Specjalizacje: <i>język specjalności w środowisku biznesowym i IT</i>; <i>tłumaczenia i komunikacja w środowisku zawodowym</i>.	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	686	1137
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów³	1746	900
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	103	69
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	100	100
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	56-80	56-80

Nazwa kierunku studiów	filologia
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	II stopień
Profil studiów	praktyczny
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne // niestacjonarne

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{4,5}	językoznawstwo (80 %); literaturoznawstwo (20 %)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry; 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	416 godzin; 16 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Specjalności: <i>filologia angielska;</i> <i>filologia germańska;</i> <i>filologia hiszpańska.</i> Specjalizacje: <i>język specjalności w biznesie i mediach;</i> <i>tłumaczenia pisemne i ustne.</i> // Specjalności: <i>filologia angielska;</i> <i>filologia germańska;</i> <i>filologia hiszpańska.</i> Specjalizacje: <i>język specjalności w biznesie i mediach;</i> <i>tłumaczenia pisemne i ustne.</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	41	215
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	990	589

⁴W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁵ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁶ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	56	40
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	66	66
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	58	58

2. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku filologia, ukierunkowana na wysoki poziom kompetencji językowych w obrębie każdej ze specjalności wraz z wiedzą z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz kulturoznawstwa (w ramach języka specjalności) i przekładoznawstwa jest zgodna z misją Uczelni i jej celami strategicznymi. Misja ta opiera się na trzech filarach: bycie innowacyjnym, przyjaznym i praktycznym. Kształcenie – przynajmniej na poziomie założeń – nastawione na rozwijanie wysokich kompetencji językowych w zakresie języków specjalności na obu poziomach studiów, ukierunkowane na zrozumienie wielokulturowego świata, pobudzanie samodzielności i kreatywności studentów oraz ich otwartości wobec świata jest spójne z misją WSB i zgodne z polityką jakości Uczelni.

Należy jednak stwierdzić, że koncepcja kształcenia nastawiona głównie na umiejętności komunikacyjne w języku docelowym w połączeniu z wiedzą o języku i literaturze oraz kulturze krajów danego obszaru językowego, w powiązaniu z rozwijaniem umiejętności stosowania technologii informacyjnych, nie jest specyficzna dla praktycznego charakteru kształcenia na kierunku filologia i nie ukazuje swoistości kształcenia w WSB. Model kształcenia podporządkowany przygotowaniu absolwentów studiów I i II stopnia do podjęcia pracy w zawodach, w których wymagana jest bardzo dobra znajomość języka obcego, „a także wyposażenie ich w kompetencje społeczne umożliwiające prawidłowe funkcjonowanie w środowisku zawodowym” cechuje się ogólnością. Tego typu ramowe cele kształcenia są właściwe dla większości kierunków filologicznych (również tych o profilu ogólnoakademickim), zatem nie spełniają warunku specyficzności. Koncepcja i cele kształcenia nie uwypuklają wystarczająco swoistości i specyfiki kierunku o profilu praktycznym, który ma przygotować wysoko wykwalifikowanych filologów do podjęcia pracy w konkretnych zawodach, zgodnie z wymogami rynku pracy. Widać to wyraźnie w informacjach dla kandydatów na studia filologiczne w WSB we Wrocławiu na portalu otouczenie.pl, gdzie podkreślono głównie wysoki poziom kompetencji językowych, którymi mają legitymować się absolwenci kierunku. Wskazano też, że znajdą oni zatrudnienie w biurach podróży, hotelach, ośrodkach informacji turystycznej, redakcjach, wydawnictwach, biurach tłumaczeń, urzędach miast, instytucjach kulturalnych i mediach. Katalog zawodów dostępnych dla absolwentów kierunku filologia jest więc bardzo szeroki i – na co warto zwrócić uwagę – heterogeniczny, gdyż np. praca w urzędach państwowych i w hotelach ma jednak dość odmienny charakter. Koncepcja kształcenia podporządkowana przygotowaniu studentów do bardzo konkretnych zawodów, których pula będzie nieco odmienna w odniesieniu do studiów I i II stopnia, tak by kandydaci widzieli, że ukończenie studiów na wyższym poziomie znacznie poszerza wachlarz ich

możliwości zatrudnienia, pozwoli kandydatom, studentom i potencjalnym pracodawcom uzyskać jasną informację, czym wyróżnia się kształcenie filologiczne w tej Uczelni.

Na ocenianym kierunku efekty uczenia się powiązane z językoznawstwem stanowią 80% wszystkich pkt. ECTS wymaganych do ukończenia studiów I stopnia oraz II stopnia, zaś z literaturoznawstwem – 20% pkt. ECTS na studiach obu poziomów. Zatem w założeniu, dyscypliny konstytutywne dla kształcenia filologicznego wytyczają koncepcję kształcenia na kierunku.

W koncepcji i celach kształcenia uwzględniono postęp w obszarach działalności zawodowej pracowników szeroko rozumianego sektora biznesowego i tłumaczy. Zarówno w obrębie specjalizacji *język specjalności w środowisku biznesowym i IT* oraz *tłumaczenia i komunikacja w środowisku zawodowym* na studiach I stopnia, jak i specjalizacji *język specjalności w biznesie i mediach* oraz *tłumaczenia pisemne i ustne* na studiach II stopnia położono nacisk na wykorzystywanie w kształceniu najnowszych technologii (ICT), rozwijanie kompetencji interkulturowej i przygotowanie do działania w środowisku wielokulturowym. Same nazwy specjalizacji świadczą o zorientowaniu na potrzeby nowoczesnego społeczeństwa informacyjnego. Ponadto, przynajmniej na poziomie postulatycznym, kształcenie językowe na kierunku ma opierać się na autentycznych materiałach i zadaniach symulujących funkcjonowanie w rzeczywistych sytuacjach komunikacyjnych.

Oferowane na kierunku specjalizacje powstały w wyniku analizy wymogów regionalnego rynku pracy oraz potrzeb i sugestii interesariuszy zewnętrznych. Specjalizacja *język specjalności w środowisku biznesowym i IT* powstała de facto w odpowiedzi na propozycje konsultowanych przedsiębiorców.

Obecna koncepcja i cele kształcenia nie zostały jednak w pełni skonsultowane z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na kierunku, a choć studenci zasiadający w gremiach decyzyjnych uczestniczą w zatwierdzaniu programów, ich rola opiniotwórcza w zakresie tworzenia koncepcji kształcenia jest ograniczona. Zespół oceniający rekomenduje czynne i zakrojone na większą skalę włączanie interesariuszy wewnętrznych do opiniowania programów studiów wraz z zestawem efektów uczenia się.

Kierunkowe efekty uczenia się określone dla studiów I i II stopnia nie są w pełni zgodne z koncepcją kształcenia i z przyjętymi ramowymi celami dydaktycznymi określonymi dla kierunku, gdyż nie oddają wiodącej roli dyscypliny językoznawstwo. Tylko dwa efekty w kategorii wiedzy i jeden efekt w grupie umiejętności dla studiów I stopnia odnosi się wprost do wiedzy o charakterze językoznawczym. Na przykład P1_WG1: zna i rozumie „zaawansowane teorie, paradygmaty i modele analizy językoznawczej lub literaturoznawczej, także te wykorzystujące narzędzia ICT, oraz rozpoznaje możliwości ich wykorzystania w zadaniach związanych z tokiem studiów i działalności zawodowej – kulturalnej i medialnej lub edukacyjnej i wychowawczej”, przy czym efekt ten, niezgodnie z koncepcją kształcenia, wskazuje na alternatywę pomiędzy wiedzą w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa. Ten sam problem dotyczy efektu FP1_UW3: potrafi „przeprowadzać prawidłową i samodzielną interpretację oraz analizę najbardziej rozpoznawalnych wytworów kultury związanych z użyciem języka, z wykorzystaniem odpowiednich teorii i narzędzi literaturoznawczych lub językoznawczych, oraz z uwzględnieniem tła historycznego, społeczno-kulturalnego i cywilizacyjnego”. Trzeba też dodać, że w niektórych efektach uczenia się dla studiów I stopnia (FP1_WG3 i FP1_WG4) zawarto ogólnikowe odniesienie do „ nauk filologicznych”, co dodatkowo utrudnia uwypuklenie dyscypliny językoznawstwo jako wiodącej.

W założeniach, sytuacja przedstawia się lepiej w odniesieniu do studiów II stopnia, gdzie aż pięć (z dwunastu) efektów uczenia się w kategorii wiedzy zawiera odniesienia do wiedzy językoznawczej.

Językoznawstwo jest tu jednak traktowane na równi z literaturoznawstwem (a także kulturoznawstwem i przekładoznawstwem). Zilustrować to może choćby efekt FP2_WG2: zna i rozumie „szczegółowe zagadnienia, w sposób prowadzący do specjalizacji, z zakresu wybranej specjalności studiów, a także z zakresu dyscyplin: językoznawstwa, literaturoznawstwa, a także kulturoznawstwa i przekładoznawstwa”. Tym samym, zakładana koncepcją kształcenia prymarna rola językoznawstwa nie została wykazana w zestawie efektów uczenia się, gdzie dyscypliny traktowane są w sposób symetryczny.

Zastrzeżenia co do zgodności z koncepcją kształcenia budzi również np. efekt FP1_WG2 w kategorii wiedzy dla studiów I stopnia: zna i rozumie „zasady poprawnego tworzenia typowych wypowiedzi językowych w języku ojczystym, drugim języku obcym oraz w języku specjalności, w warunkach związanych z wybranym zakresem działalności gospodarczej, kulturowej, medialnej i promocyjno-reklamowej lub edukacyjnej i wychowawczej”. Nieprawidłowością jest tu wskazanie, iż znajomość zasad tworzenia wypowiedzi dotyczy w tym samym stopniu języka ojczystego, języka drugiego i języka specjalizacji: język ojczysty nie jest przedmiotem kształcenia neofilologicznego, a zakładane efekty uczenia się w odniesieniu do języka specjalizacji mają inną rangę od tych dotyczących drugiego (pomocniczego) języka obcego. Ponadto w efekcie tym, jak i w paru innych efektach w obszarze wiedzy oraz kompetencji społecznych, zawarto bezpośrednie odniesienie do działalności edukacyjnej, podczas gdy kształcenie na studiach I stopnia w ramach aktualnej koncepcji kształcenia nie obejmuje przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela, zatem zamieszczono tu efekty, które wskazują na kontekst zawodowy niemający związku z profilem kształcenia. Rekomenduje się usunięcie z wykazu efektów dla studiów I stopnia odniesień do działalności wychowawczej i edukacyjnej, gdyż aktualnie realizowana koncepcja kształcenia nie obejmuje przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela.

Zarówno efekty uczenia się dla studiów I, jak i II stopnia, przywołują umiejętności z zakresu prowadzenia badań w dziedzinie nauk społecznych, choć nie jest to jasno uwypuklone w koncepcji kształcenia. Chodzi o FP1_UW4: potrafi „przygotowywać i przeprowadzać badania społeczne, niezbędne dla opracowania diagnoz potrzeb odbiorców kultury i mediów z uwzględnieniem specyfiki środków i metod komunikacji właściwej dla studiowanej specjalności, a także typowych charakterystyk odbiorców oraz użytkowników języka specjalności” oraz o FP2_UW5: „przeprowadzać badanie filologiczne o charakterze praktycznym z zastosowaniem określonej metodologii badawczej, a także powiązane z nimi badania społeczne zmierzające w kierunku diagnozowania potrzeb odbiorców kultury i mediów lub edukacji”. Są to efekty niezamykające się w ramach dyscyplin konstytutywnych dla kształcenia filologicznego i wskazują na znaczącą rolę nauk społecznych w przyjętej koncepcji kształcenia. Rekomenduje się podjęcie refleksji nad dyscyplinami kluczowymi dla przyjętej koncepcji kształcenia.

Mimo iż większość efektów kierunkowych przywołuje znajomość praktycznego wykorzystania wiedzy, tendencja ta nie została w pełni odzwierciedlona na poziomie efektów dla zajęć i grup zajęć. Stąd np. w kartach zajęć *gramatyka kontrastywna* (studia I stopnia, *filologia angielska* i *amerykanistyka*; *filologia angielska* (od podstaw); *filologia germańska*, *filologia hiszpańska* oraz *filologia norweska*) wymieniono dwa efekty wiedzowe, niepowiązane z praktycznym zastosowaniem: „student zna i rozumie podstawowe teorie, paradygmaty i modele analizy kontrastywnej; student zna i rozumie relację analizy kontrastywnej do innych rodzajów językoznawczych analiz porównawczych, np. do językoznawstwa typologicznego, językoznawstwa kontaktu, etc.”. Rekomenduje się uwypuklenie aspektów powiązanych z zastosowaniem wiedzy na poziomie efektów szczegółowych.

Kierunkowe efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z charakterystykami drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji w odniesieniu do studiów I stopnia, gdyż zdarzają się efekty zakładające zaawansowany poziom wiedzy w obszarach, gdzie filolog, zgodnie z charakterystykami 6. poziomu PRK, może zdobyć wiedzę podstawową. Problem ten dotyczy efektu FP1_WK1: „w zaawansowanym stopniu uwarunkowania ekonomiczne, prawne i etyczne związane z działalnością gospodarczą, kulturową, medialną i promocyjno-reklamową lub edukacyjną i wychowawczą, w szczególności w kontekście wykorzystania szeroko rozumianych kompetencji językowej i komunikacyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości pojęć z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego”. Wskazane tu dyscypliny naukowe nie tworzą podstaw teoretycznych kierunku – nie został on do nich przyporządkowany – lecz są jedynie związane z uwarunkowaniami wynikającymi z działalności zawodowej, do której przygotowuje kierunek w zakresie charakterystyki P6S_WK: student zna: „podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności, przemysłowej i prawa autorskiego”. Zatem zespół oceniający rekomenduje wprowadzenie zmiany co do poziomu zaawansowania wiedzy w zakresie tego efektu.

W wykazie efektów w kategorii kompetencji społecznych na studiach II stopnia pominięto konieczność „rozwijania dorobku zawodu” (w efekcie FP2_KR6 wymieniono tylko rozwijanie własnego dorobku zawodowego) i „podtrzymywania etosu”, uwzględnionych w odnoszącej się do pełnienia ról zawodowych charakterystyce PRK - P7S_KR. Skutkiem tego, w tym obszarze brakuje też adekwatnych efektów w sferze kompetencji społecznych, realizowanych w ramach zajęć na studiach II stopnia. Rekomenduje się wprowadzenie uzupełnienia w tym zakresie.

Generalnie, kierunkowe efekty uczenia się są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa, do których kierunek został przyporządkowany, choć w wykazie efektów dla studiów II stopnia pominięto aspekt rozwijania komunikacyjnej kompetencji interkulturowej, niezbędnej do funkcjonowania w międzynarodowych kontekstach typowych dla środowiska zawodowego filologów. Brak ten występuje jednak wyłącznie w wykazie kierunkowych efektów uczenia się; w efektach dla zajęć występują odpowiednie odniesienia do wiedzy i umiejętności dotyczących komunikacyjnej kompetencji interkulturowej. Zespół oceniający rekomenduje uzupełnienie katalogu efektów dla studiów II stopnia w odniesieniu do wiedzy i umiejętności o wymiarze interkulturowym.

Ze względu na to, że – jak wskazano powyżej – w koncepcji kształcenia nie określono konkretnych ról zawodowych dla absolwentów kierunku, a lista zawodów, do wykonywania których przygotowani są absolwenci, jest bardzo szeroka i heterogeniczna, efekty uczenia się zarówno na poziomie kierunku, jak i poszczególnych zajęć nie w pełni uwzględniają umiejętności praktyczne oraz kompetencje społeczne niezbędne w jasno określonej działalności zawodowej właściwej dla kierunku.

Kompleksowość i heterogeniczność niektórych efektów uczenia się sformułowanych na poziomie kierunku sprawia, że nie są one zrozumiałe. Przykładowo FP1_WG3: zna i rozumie „zaawansowaną wiedzę o charakterze i zakresie nauk filologicznych; rozpoznaje ich miejsce w obszarze nauk humanistycznych i powiązania z innymi obszarami nauk oraz dostrzega możliwości ich praktycznego wykorzystania w sferze działalności kulturalnej, medialnej, promocyjno-reklamowej i gospodarczej”, czy FP1_WG7: „metody analizy i interpretacji wytworów kultury, wybranych tradycji obszarów kulturowych języka studiowanej specjalności, teorii i szkół badawczych dyscyplin właściwych dla

kierunku, w szczególności językoznawstwa i literaturoznawstwa” są trudne w odbiorze i mało czytelne. Niektóre efekty są wielocłonowe lub wieloaspektowe i czasem sformułowane w sposób nieprzystępny, co utrudnia ich właściwą weryfikację (np. FP1_UW3: potrafi „przeprowadzać prawidłową i samodzielną interpretację oraz analizę najbardziej rozpoznawalnych wytworów kultury związanych z użyciem języka, z wykorzystaniem odpowiednich teorii i narzędzi literaturoznawczych lub językoznawczych, oraz z uwzględnieniem tła historycznego, społeczno-kulturalnego i cywilizacyjnego”, czy FP2_UK1: potrafi „konceptualnie opracować i w profesjonalny sposób zaprezentować publicznie i dyskutować wyniki swojej pracy w języku wybranej przez siebie specjalizacji i w języku ojczystym w zakresie studiowanej dyscypliny i dyscyplin pokrewnych wśród zróżnicowanego kręgu odbiorców”. Również na poziomie zajęć i grup zajęć efekty bywają sformułowane nieprecyzyjnie. Za przykład może posłużyć efekt dotyczący umiejętności w karcie zajęć *analiza tekstu literackiego* (w ramach wszystkich specjalności, studia I stopnia) o brzmieniu: potrafi „porozumieć się z ekspertami w dziedzinie literatury”, którego sformułowanie nie pozwala na miarodajną weryfikację, czy efekt został osiągnięty, a jeśli został osiągnięty, to w jakim stopniu. Inny przykład tego typu to efekt: potrafi „wykorzystywać wszelkie dostępne narzędzia ICT dla celów komunikacji z ekspertami w zakresie profesjonalnej komunikacji w środowisku biznesowo-społeczno-medialnym” - wyrażenie „wszelkie dostępne narzędzia ICT” jest bardzo mało precyzyjne i nie wiadomo, co ma określać wskazaną tu „dostępność” (zajęcia: *wystąpienia i prezentacje*; studia II stopnia, wszystkie specjalności).

Efekty uczenia się określone w ramach poszczególnych zajęć są na ogół możliwe do osiągnięcia. Wyjątek stanowią zajęcia *praktyczna nauka języka angielskiego: komunikacja ustna 1 i 2* (studia I stopnia, *filologia angielska, amerykanistyka*), gdzie założono, że w obszarze wiedzy student osiągnie „zasób słownictwa na poziomie C1+/C2 wystarczający do wyrażania intencji w neutralnym rejestrze wypowiedzi także stosując omówienia w rutynowej komunikacji w sytuacjach związanych z życiem prywatnym, działalnością publiczną i zawodową; struktury gramatyczne odpowiednie dla poziomu biegłości językowej C1+/C2 wg ESOKJ”. Zakładany poziom biegłości nie jest określony w precyzyjny sposób (C1+/C2), a co więcej wykracza poza pułap C1 przewidziany dla studiów I stopnia i jego osiągnięcie na I roku studiów jest mało realne. Rekomenduje się adekwatne określenie efektów uczenia się odnośnie do poziomu biegłości języka docelowego w karcie zajęć *praktyczna nauka języka angielskiego: komunikacja ustna 1 i 2*.

Efekty uczenia się odnoszą się do nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Umiejętności posługiwania się narzędziami ICT oraz wykorzystania zaawansowanych technik informacyjnych zostały uwzględnione w wykazie kierunkowych efektów uczenia się oraz w efektach uczenia się dla zajęć, w których mają zastosowanie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1⁷(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku filologia, choć nie w pełni specyficzne, są zgodne z misją Uczelni i wdrażaną polityką jakości. Zorientowanie oferty dydaktycznej na umiejętności komunikacyjne

⁷W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

w języku docelowym w połączeniu z wiedzą z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa (w ramach języka specjalności) oraz przekładoznawstwa, bez wskazania dookreślonego katalogu konkretnych zawodów, do których przygotowują studia I i II stopnia, nie tworzy koncepcji wystarczająco dystynktywnej i specyficznej. Koncepcja i cele kształcenia są owocem współpracy z reprezentantami lokalnego środowiska gospodarczo-społecznego i są zorientowane na potrzeby rynku pracy. W tworzeniu koncepcji zabrakło jednak w pełni czynnego i twórczego udziału szerokiego grona interesariuszy wewnętrznych.

Kierunkowe efekty uczenia się, choć zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami, do których przyporządkowany jest kierunek, nie uwypuklają priorytetowej roli językoznawstwa, wynikającej z przyjętego modelu kształcenia, w którym 80% efektów uczenia się ma być powiązanych z tą dyscypliną. Efekty uczenia się nie zawsze zawierają odniesienia do wykorzystania wiedzy i rozwoju umiejętności oraz kompetencji potrzebnych na rynku pracy.

Generalnie, kierunkowe efekty uczenia się są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa i uwzględniają prawidłowo umiejętności komunikowania się w języku obcym na poziomie C1 ESOKJ (na studiach I stopnia) i C2 ESOKJ (na studiach II stopnia) w zakresie języka specjalności. Zostały też w większości przypadków właściwie uszczegółowione na poziomie sylabusów zajęć. Natomiast kompleksowość i heterogeniczność w sformułowaniu niektórych efektów skutkuje tym, że są one mało czytelne i trudne do zweryfikowania.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

- braku wytyczenia w koncepcji kształcenia zamkniętego wykazu zawodów, do wykonywania których przygotowuje kierunek;
- braku uwypuklenia priorytetowej roli językoznawstwa na poziomie kierunkowych efektów uczenia się;
- nieczytelności w sformułowaniu niektórych efektów uczenia się, która uniemożliwia ich rzetelną weryfikację.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. Wskazanie w koncepcji kształcenia zamkniętego wykazu zawodów, do wykonywania których przygotowuje kierunek, co pozwoli na doprecyzowanie tej koncepcji i uwypuklenie specyficzności i swoistości studiów filologicznych o profilu praktycznym w WSB we Wrocławiu.
2. Zdefiniowanie kierunkowych efektów uczenia się dla obu poziomów studiów w sposób właściwie odzwierciedlający rolę językoznawstwa jako dyscypliny wiodącej na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia.
3. Sformułowanie efektów uczenia się w sposób precyzyjny i zrozumiały, aby wyeliminować wszelkie niejasności utrudniające proces ich rzetelnej weryfikacji.
4. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe są zasadniczo zbiorem zagadnień tematycznych realizowanych chronologicznie w toku kolejnych zajęć, przewidzianych dla danego bloku. Ma to miejsce w odniesieniu do zajęć na obu poziomach studiów i w różnych modułach. Przykładowo treści programowe dla zajęć *fonetyka* (I rok studiów I stopnia; blok *praktycznej nauki języka*) w programie specjalności *filologia angielska* – ścieżka od podstaw to: „Transkrypcja fonetyczna i relacje grafonemiczne. Samogłoski - czworobok samogłosek, artykulacja, długość, samogłoski nieakcentowane. Spółgłoski - miejsce i sposób artykulacji, dźwięczność, przydech; Akcent wyrazowy. Słabe formy, formy ściągnięte. Aparat mowy.”. Treści te nie pozwalają na osiągnięcie efektów uczenia się w obszarze umiejętności i kompetencji społecznych określonych dla tych zajęć: potrafi „swobodnie czytać w języku angielskim również wyrazy obcego pochodzenia, poprawnie stosować akcenty w mowie i w piśmie [sic!]; swobodnie i poprawnie dobierać intonację do wypowiedzi; stosować poprawną wymowę zgodnie z normą obowiązującą w Wielkiej Brytanii”. Treści w obrębie tych zajęć w programie specjalizacji *filologia angielska* i *amerykanistyka* dotyczą różnych zagadnień z zakresu fonetyki segmentalnej i suprasegmentalnej oraz transkrypcji fonetycznej, które nie zostały w żaden sposób powiązane z efektami uczenia się z kategorii umiejętności i kompetencji społecznych, zdefiniowanych m.in. jako: potrafi „wyszukiwać informacje w słowniku wymowy, korzystać z podstawowej literatury fachowej (...); posługiwać się językiem angielskim na poziomie biegłości B1+/B2 w sposób płynny i zrozumiały, poprawnie artykułując głoski i wyrazy oraz zrozumieć szybkie wypowiedzi zawierające słabe formy, elizje, asymilacje, itp.”. Ten sam problem dotyczy zajęć z *fonetyki* w programie studiów na *filologii germańskiej*.

Z kolei treści programowe zajęć *pisanie* (również z modułu *podstawowej nauki języka*) dla specjalności *filologia angielska* i *amerykanistyka* określono jako: „Reklamacja usługi/ produktu. Opis organizacji. Historia i struktura firmy. Wyrażanie opinii. Opinia o produkcie. Argumentacja. Najczęstsze błędy w argumentowaniu. Język reklamy. Folder reklamowy. Hasła i slogany reklamowe. Artykuł sponsorowany. Umowa. Umowa wynajmu. Umowa. Umowa o pracę/ umowa cywilno-prawna. Poprawianie błędów w pracach pisemnych”. Zajęcia *pisanie* dla specjalności *filologia norweska* obejmują takie treści jak: „Typy tekstów. Zasady użytkowych. Poprawność. Ortografia. Zasady interpunkcji w języku norweskim. Krótkie teksty użytkowe: ogłoszenia, zaproszenia formalne, notatki post-it w biurze, etc. Dane osobowe, wypełnianie formularzy. Język norweski w internecie: media społecznościowe, komunikacja online w środowisku zawodowym. E-mail jako narzędzie komunikacji biznesowej. Netykieta. Teksty formalne. Język formalny. Łączniki dyskursu. E-mail formalny. E-mail do klienta/ do firmy. Składanie zamówienia. CV, list motywacyjny. Ogłoszenie w sprawie pracy. Protokół ze spotkania/ zebrania”. Treści te – przynajmniej częściowo – implikują rozwój potrzebnych na szeroko rozumianym rynku pracy umiejętności praktycznych, lecz nie jest oczywiste, w jaki sposób zapewniają osiągnięcie efektów dotyczących kompetencji społecznych. W obrębie obu tych zajęć efekty uczenia się w obszarze kompetencji społecznych określono w następujący sposób: jest gotów do „krytycznej oceny poziomu swoich kompetencji językowych, oraz dostrzega potrzebę nieustannej pracy nad doskonaleniem własnych umiejętności w zakresie języka angielskiego/ norweskiego, prawidłowo identyfikując najważniejsze potrzeby i wyznaczając priorytety swoich działań; prezentowania postawy

tolerancji oraz otwartości na różnorodność kulturową i osobowościową, w wyniku czego postępuje zgodnie z zasadami etyki, uczciwości i prawa; szanowania dorobku i dziedzictwa kultury własnej oraz obcej oraz dostrzegania wartości w różnorodności kulturowej”.

W module zajęć specjalizacyjnych mamy najczęściej do czynienia z treściami programowymi, które nie są bezpośrednio powiązane z rozwijaniem praktycznych umiejętności zawodowych i kompetencji społecznych właściwych dla działalności zawodowej wskazanej w koncepcji kształcenia. Widać to np. w przypadku zajęć *komunikacja językowa/ustna w przedsiębiorstwach* (studia I stopnia), gdzie dominują treści programowe o charakterze wiedзовym i brak ich bezpośredniego powiązania z rozwijaniem adekwatnych umiejętności i kompetencji społecznych, potrzebnych w kontekstach zawodowych. Na specjalności *filologia hiszpańska* w przypadku tych zajęć treści programowe to: „Świadomość kulturowa w biznesie. Język biznesu. Rynki zbytu i koniunktura. Handel zagraniczny (eksport, import, cło, reklamacja, kontakty i bariery handlowe). Marketing (elementy marketingu-mix i strategii marketingowych). Reklama (funkcje, rodzaje, zagrożenia, product placement, kampanie reklamowe). Przedsiębiorstwo i jego funkcje w gospodarce (struktura przedsiębiorstwa, formy prawne, specyfika i typologia przedsiębiorstw, strategie przedsiębiorstw). W biurze. Targi krajowe i międzynarodowe. Komunikacja w miejscu pracy. Rozmowy telefoniczne. Spotkania. Obsługa klienta. Korespondencja handlowa. Pisanie maili. Język formalny i nieformalny. Zasoby ludzkie. Autoprezentacja. CV. Rozmowa w sprawie pracy. Negocjacje. Specyfika języka biznesowego hiszpańskiego, z wyróżnieniem specyfiki rejestrów regionalnych (Ameryka Hiszpańska)”.

Na studiach II stopnia sytuacja wygląda podobnie: w treściach programowych brakuje jednoznacznych wskazań, jak służą one kształtowaniu umiejętności praktycznych i konkretnych kompetencji społecznych, chociaż łatwo je z nimi połączyć, a czasem istnieją ewidentne przesłanki do takich powiązań. Dobrze ilustrują to zajęcia *kanały komunikacji medialnej*, gdzie program na specjalności *filologia angielska* obejmuje następujące treści: „Komunikacja medialna – pojęcia podstawowe. Zasady skutecznej komunikacji. Techniki perswazji oraz argumentacji. Komunikacja interpersonalna. Radio. Telewizja. Film. Teatr. Muzyka. Internet – media społecznościowe. Wypowiedzi dla mediów elektronicznych, ich cechy i rodzaje. Sposoby przekazywania informacji a sposoby wyrażania i uzasadniania poglądów. Sztuka mówienia i konstruowania wypowiedzi. Strategia wypowiedzi”, które w obszarach dotyczących komunikacji muszą być powiązane z umiejętnościami praktycznymi, przydatnymi w kontekstach zawodowych. W karcie analogicznych zajęć w ramach specjalności *filologia germańska* zamieszczono nieco inny wykaz: „Media tradycyjne i nowoczesne. Kultura masowa – media masowe. Gatunki wypowiedzi i język mediów. Rola mediów cyfrowych w komunikacji. Reklama. Marketing w mediach. Media i public relations. Design Thinking – metoda kreatywnego rozwiązywania problemów. I. etap projektu oraz prezentacja wyników. II. etap projektu oraz prezentacja wyników. III. etap projektu oraz prezentacja wyników”. Zacytowana lista obejmuje pracę projektową, co ewidentnie pociąga za sobą aplikację wiedzy i wdrażanie studentów do podejmowania adekwatnych działań poprzez wykonywanie zadań projektowe. Rekomenduje się wskazanie wprost, jak w ramach poszczególnych zajęć, treści programowe pozwalają na celowy rozwój umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych potrzebnych filologom na rynku pracy.

Pewien stopień niedookreśloności w zakresie zawodów, do których przygotowują studia na kierunku filologia, uniemożliwia w pełni właściwe uwzględnienie w treściach programowych aktualnego stanu praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy. Należy przy tym odnotować, że wybrane treści programowe, głównie w ramach modułu zajęć specjalizacyjnych,

zawierają odwołania do ogólnych norm i zasad w zakresie profesjonalnej komunikacji w środowisku biznesowo-społeczno-medialnym oraz w odniesieniu do pracy tłumacza.

Treści programowe są kompleksowe, obejmując najczęściej różne ujęcia i wieloaspektowość prezentowanych zagadnień i uwzględniając – tam, gdzie jest to szczególnie istotne – odniesienie do relewantnych subdyscyplin nauki. Treści programowe są też na ogół specyficzne, ale nie można nie odnotować powielania treści w zakresie różnych zajęć. Widać to bardzo wyraźnie w obrębie kształcenia na specjalności *filologia hiszpańska*, gdzie w ramach zajęć *PNJH komunikacja ustna 3 i 4 (tematyka biznesowa)*, *PNJH komunikacja ustna 3 i 4 (tematyka ogólna)* i *PNJH sprawności zintegrowane 3 i 4*, treści programowe w odniesieniu do rozwijania sprawności mówienia zostały określone w ten sam sposób w kartach trzech różnych zajęć.

Treści programowe w zakresie dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo na studiach I stopnia umożliwiają osiągnięcie efektów szczegółowych dla zajęć i grup zajęć, ale nie nawiązują wprost do, opisanych powyżej, nie w pełni precyzyjnych dla dyscyplin efektów kierunkowych. Na studiach II stopnia, ze względu na fakt, że jedyne zajęcia literaturoznawcze to seminarium (zatem zajęcia wybieralne), nie zapewniono treści programowych, które umożliwiłyby osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się w zakresie tej dyscypliny (m.in. FP2_WG1, FP2_WG2, FP2_WG3) przez wszystkich studentów kierunku.

Czas trwania studiów jest właściwy i umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się spójnych z kształceniem filologicznym o profilu praktycznym. Poza zajęciami z drugiego języka obcego, nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć na studiach I stopnia w ramach specjalności *filologia angielska* (kontynuacja) i *amerykanistyka* jest poprawnie oszacowany i stwarza warunki do osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się właściwych dla kierunku o profilu praktycznym oraz na realizację treści kształcenia w wyznaczonym czasie. Problem z niewłaściwym określeniem nakładu pracy w odniesieniu do drugiego języka obcego skutkuje tym, że niemożliwy do osiągnięcia jest kierunkowy efekt uczenia się FP1_UK4, który dotyczy biegłości językowej w zakresie drugiego języka obcego na poziomie B1. Zgodnie z wytycznymi wynikającymi ze wskazań ESOKJ – systemu, na którym w swoich wyliczeniach oparła się Uczelnia - przyjmuje się, że nakład pracy wymagany do przejścia od poziomu 0 do poziomu B1 to ok. 350 godz., podczas gdy program studiów stacjonarnych przewiduje tu 90 godz. ćwiczeń oraz 60 godz. pracy własnej studenta, co daje łącznie 150 godzin. Jest to o 200 godz. mniej niż czas prognozowany. Sytuacja jest podobna na studiach niestacjonarnych: zgodnie z informacjami zawartymi w sylabusach, 90 godz. przeznaczonych jest na e-learning, a dodatkowe 60 godz. to praca własna studenta. Innymi słowy, student ma nabyć biegłość w zakresie drugiego języka obcego, w drodze samokształcenia opartego na materiałach dostępnych na platformie e-learningowej i konsultacji z nauczycielem, który również kontroluje jego postępy w nauce. W obu przypadkach przewidziany programem nakład pracy studenta, oszacowany na 6 pkt. ETCS, nie pozwala na osiągnięcie wymaganego poziomu kompetencji w zakresie drugiego języka obcego.

Warunek, by co najmniej połowa pkt. ECTS wymaganych programem studiów była realizowana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów jest spełniony na obu poziomach studiów stacjonarnych i zgodny z wymogami.

Sekwencja zajęć w planie studiów jest poprawna w tym sensie, że zajęcia o charakterze propedeutycznym poprzedzają zajęcia wymagające bardziej zaawansowanej wiedzy. Natomiast

zastrzeżenia budzi zamieszczenie zajęć przekładoznawczych w programie już od I semestru studiów I stopnia na specjalności *filologia angielska* (kontynuacja) i *amerykanistyka*. Umiejętności translatorskie, nawet jeśli mają być ukierunkowane na teksty o charakterze niespecjalistycznym, co ma miejsce w ramach zajęć *tłumaczenie tekstów użytkowych* (I i II semestr), wymagają bardzo dobrej znajomości języka docelowego (z szerokim wachlarzem słownictwa, w tym synonimów, idiomów, kolokacji itd.), a poziom biegłości w języku docelowym jest zazwyczaj niewystarczający w tym względzie. Zespół oceniający rekomenduje nacisk na tłumaczenia z języka docelowego na język ojczysty na I roku studiów. Zajęcia *warsztat tłumaczeniowy: stylistyka* (również I i II semestr), które koncentrują się na tłumaczeniu z j. angielskiego na język polski, nie budzą takich zastrzeżeń.

Zajęcia realizowane są w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów oraz seminariów i zapewniają możliwość osiągnięcia efektów uczenia się adekwatnych dla praktycznego profilu studiów, a proporcje zajęć realizowanych w poszczególnych formach umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Plan studiów umożliwia studentom studiów I stopnia na specjalności *filologia angielska* (kontynuacja) oraz *amerykanistyka* wybór zajęć, w którym przypisano punkty ECTS w wymiarze przekraczającym 30%, gdyż studenci mają do wyboru specjalizację *język w środowisku biznesowym i IT* lub *tłumaczenia i komunikacja w środowisku zawodowym*. W ramach tej specjalności przestrzegane są więc zasady, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Natomiast w obrębie specjalności *filologia angielska* (od podstaw), *germańska*, *hiszpańska*, *norweska* - ścieżki od podstaw, gdzie oferowana jest tylko jedna specjalizacja *język w środowisku biznesowym i IT* studenci nie mają takiej możliwości i warunek, by plan studiów pozwalał na wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów I stopnia nie został spełniony. Na studiach II stopnia zajęciom do wyboru przypisano 58 pkt. ECTS, co przekracza wymagane w tym zakresie 30% i studenci mają możliwość elastycznego kształtowania swej ścieżki kształcenia.

W planie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przypisano odpowiednią liczbę punktów ECTS. Chociaż w tabelarycznym zestawieniu wskaźników dotyczących programu studiów I stopnia, Uczelnia nieprawidłowo zaliczyła do tej grupy zajęcia *analiza tekstu literackiego*, wymóg ustawowy odnośnie liczby punktów ECTS przypisanych zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne w kształceniu na profilu praktycznym został spełniony, gdyż nawet po odliczeniu pkt. ECTS za te zajęcia, łączna liczba pkt. ECTS przypisanych zajęciom praktycznym w ramach poszczególnych specjalizacji na studiach I stopnia przekracza 50% łącznej liczby pkt. ECTS, wymaganych do ukończenia. W planie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przypisano liczbę punktów ECTS zgodnie z wymogami.

Plan studiów obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w ramach drugiego języka obcego, niebędącego językiem specjalności.

Wymóg uzyskania przez studenta na studiach z dziedziny nauk humanistycznych co najmniej 5 pkt. ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk społecznych, został spełniony dla obu poziomów studiów.

Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia plan studiów przewiduje zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Ich wymiar nie przekracza 50% łącznej liczby punktów ECTS i jest zgodny z wymogami w tym zakresie. Na studiach I stopnia w ten sposób wspomagane są następujące zajęcia: w ramach studiów stacjonarnych - *szkolenie BHP*, *praca zespołowa z wykorzystaniem narzędzi IT* oraz w ramach specjalności od podstaw niektóre zajęcia z

bloku *praktycznej nauki języka* (tj. *gramatyka praktyczna i sprawności zintegrowane*), zaś w ramach studiów niestacjonarnych - *szkolenie BHP, lektorat języka obcego, praca zespołowa z wykorzystaniem narzędzi IT, technologia informacyjna, projekt kierunkowy* oraz w ramach specjalności od podstaw niektóre zajęcia z bloku *praktycznej nauki języka* (tj. *gramatyka praktyczna i sprawności zintegrowane*). Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia e-learningiem objęte są zajęcia lektoratowe z drugiego języka obcego (łącznie 60 godz.), co zostało omówione powyżej.

Wachlarz metod dydaktycznych wymienionych w kartach zajęć jest szeroki, urozmaicony i (generalnie) dostosowany do poszczególnych typów zajęć, zatem wskazane metody spełniają warunek specyficzności. Przykładowo, zajęcia *PNJA sprawności zintegrowane* obejmują następujące metody dydaktyczne: Task-Based Learning i Problem-Based Learning, metody problemowe: dyskusja/ burza mózgów i metody aktywizujące, tj. symulacje/ odgrywanie ról/ dialogi/ analiza przypadku w podgrupach i gry symulacyjne. Z kolei zajęcia *wstęp do języka w biznesie* mają obejmować, m.in. następujące metody: „warsztaty: zajęcia prowadzone metodą warsztatową, której istotą jest aktywne uczestnictwo w zajęciach wszystkich studentów. Wykładowca jest mentorem i moderatorem podejmowanych działań. Studenci otrzymują konkretne zadania do wykonania, polegające na wyszukiwaniu informacji, analizie przypadku, tekstu, nagraniu audio, przygotowaniu opracowania problemu, prezentacji także z wykorzystaniem dostępnych narzędzi IT(...)”. W założeniu wymienione w sylabusach metody zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się.

Należy jednak podkreślić, że żadne z obserwowanych podczas wizytacji zajęć nie obejmowały nowoczesnych metod wymienionych w sylabusach. Zajęcia prowadzone były w oparciu o metody tradycyjne, z dominującą rolą prowadzącego zajęcia, bez wykorzystania jakichkolwiek technik aktywizujących grupę i bez pracy w parach i małych grupach. Zespół oceniający rekomenduje konsekwentne stosowanie metod aktywizujących studentów w praktyce dydaktycznej i odpowiedni nadzór nad tym, czy paleta metod dydaktycznych zawartych w sylabusach jest rzeczywiście wykorzystywana podczas zajęć.

Wymienione w sylabusach metody dydaktyczne uwzględniają najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a stosowanie ich w nauczaniu i uczeniu się, choć nie w pełni systematyczne, zapewnia osiągnięcie przez studentów zamierzonych efektów uczenia się. Włączenie technik e-learningu w repertuar środków dydaktycznych niewątpliwie zwiększa skuteczność nauczania i wspomaga proces kształcenia. Oznacza to, że w stosowaniu metod dydaktycznych wykorzystywany jest potencjał kształcenia uwzględniający techniki kształcenia na odległość oraz dostępne narzędzia ICT.

Wskazane w kartach zajęć metody są, co do zasady, ukierunkowane na stymulowanie studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Zapewniają one przygotowanie do działalności zawodowej, szczególnie w obszarze kształcenia tłumaczy: są oni wdrażani do wykonywania czynności praktycznych z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi wspomagających pracę tłumacza. W kształceniu na kierunku filologia wykorzystywane są zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne.

Metody dydaktyczne umożliwiają osiągnięcie poziomu C1 w ramach zajęć z języka specjalności na studiach I stopnia oraz C2 na studiach II stopnia. Natomiast obserwacja zajęć wykazała, że dopasowanie procesu uczenia się do potrzeb i umiejętności językowych indywidualnych studentów nie zawsze ma miejsce. Podczas zajęć nie stosowano zróżnicowania technik i zadań, które uwzględniałyby różny poziom znajomości języka wśród studentów. Wobec tego - choć jest możliwe dostosowanie metod dydaktycznych do indywidualnych potrzeb studentów – nie przenosi się to w pełni na prowadzenie

zajęć. Rekomenduje się wdrażanie podczas zajęć szerokiej gamy metod kształcenia, zgodnie z informacjami zawartymi w sylabusach, w celu dostosowania technik nauczania i uczenia się do możliwości i potrzeb studentów.

Jak wskazano powyżej, plan studiów uwzględnia możliwości związane z potencjałem kształcenia na odległość, a nauczanie asynchroniczne, obejmujące techniki samokształcenia, jest jedną z form wpisanych w program studiów na obu poziomach. Metody i techniki kształcenia na odległość są, jak przewiduje plan, wykorzystywane pomocniczo i są oparte na materiałach opracowanych w formie elektronicznej. Natomiast kształcenie online w semestrze letnim 2019/2020 i w roku akademickim 2020/2021, prowadzone w oparciu o te metody, odbywa się na podstawie odrębnych przepisów wydanych w związku z sytuacją epidemiologiczną, przy czym zajęcia, których specyfika uniemożliwia osiągnięcie efektów uczenia się w trybie zdalnym (jak np. *przekład ustny konferencyjny*), odbywają się tradycyjnie.

Program studiów na kierunku filologia zakłada realizację obowiązkowej praktyki zawodowej. Zasady organizacji i zaliczania praktyk zawodowych określone są w Regulaminie Praktyk Zawodowych, zatwierdzonym uchwałą nr 8/2020 Rady Akademickiej WSB we Wrocławiu z dnia 17.09.2020 roku w sprawie uchwalenia regulaminu odbywania praktyki studenckiej. Program praktyk obejmuje:

- część ogólną – ogólne zapoznanie się z funkcjonowaniem firmy, jej strukturą i kulturą organizacyjną oraz jej profilem działalności i otoczeniem, z którym współpracuje;
- część merytoryczną – wykorzystanie konkretnej wiedzy kierunkowej, a także zdobywanie, a następnie rozwijanie umiejętności i kompetencji istotnych z punktu widzenia późniejszej pracy zgodnej ze specjalnością.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk wpisują się w efekty uczenia się zaplanowane dla programu studiów, choć niektóre z nich nie są powiązane z nimi bezpośrednio, na przykład na studiach I stopnia efekt W_01: „Absolwent zna i rozumie podstawowe cele organizacji i realia funkcjonowania instytucji/zakładu pracy w zakresie określonej branży, m.in. biznesu, turystyki, IT, tłumaczeń” odniesiono do efektu FP1_WG5: „Absolwent zna i rozumie w zaawansowanym stopniu teoretyczne zasady komunikacji międzyludzkiej w różnych warunkach środowiskowych oraz ma uporządkowaną wiedzę na temat wpływu czynników psychologicznych, społecznych, prawnych i ekonomicznych na treść i formę komunikacji”, który dotyczy komunikacji międzyludzkiej oraz uwarunkowań psychologicznych i innych, nie zaś twardej wiedzy na temat funkcjonowania instytucji lub przedsiębiorstwa w sensie organizacyjnym i prawnym. Rekomenduje się bezpośrednie powiązanie efektów uczenia się zakładanych dla praktyk z efektami zaplanowanymi dla programu studiów.

Efekty uczenia się zaplanowane dla praktyk są sformułowane na tyle ogólnie, że mogą dotyczyć wszystkich specjalności/ specjalizacji funkcjonujących na kierunku filologia. O ile jest to naturalne w zakresie modułu obowiązkowego, to wątpliwości budzą efekty dla modułów do wyboru. Poszczególne specjalizacje, w założeniu, różnią się między sobą (na studiach I stopnia *język w środowisku biznesowym i IT* oraz *tłumaczenia i komunikacja w środowisku zawodowym*, na studiach II stopnia - *język w biznesie i mediach* oraz *tłumaczenia pisemne i ustne*) i ten sam zestaw efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych nie w pełni odzwierciedla pożądane efekty uczenia się możliwe do osiągnięcia w czasie praktyk. W opisie poszczególnych efektów zaplanowanych dla praktyk występują odniesienia do turystyki, choć nie ma żadnej specjalności/specjalizacji z nią

powiązanej. Rekomenduje się zatem dokonanie przeglądu efektów uczenia się pod kątem obszarów, do których się odnoszą.

Analiza efektów na I i II stopniu studiów prowadzi do konkluzji, że powtarzają się one na obu stopniach studiów i nie wykazują dostatecznej progresji. Na przykład w przypadku efektów dotyczących wiedzy - wszystkie 3 efekty zaplanowane dla praktyk na II stopniu studiów są wcześniej zaplanowane do osiągnięcia w trakcie praktyk na studiach I stopnia. W obszarze umiejętności na 7 efektów aż 5 stanowi powtórzenie efektów z I stopnia studiów. Dla efektów z obszaru kompetencji społecznych na 4 efekty powtórzone są aż 3.

W przypadku modułów do wyboru efekt z obszaru wiedzy dla studiów II stopnia stanowi powielenie jednego z dwóch efektów zaplanowanych dla I stopnia, w obszarze umiejętności powtórzona jest dokładnie połowa efektów, a w obszarze kompetencji społecznych powtórzono wszystkie 4 efekty ze studiów I stopnia i dołożono 1 nowy efekt (PZ_K02: „Praktykant/ka jest gotów do: uczestnictwa w przygotowaniu i realizacji różnego rodzaju projektów zawodowych”).

Treści programowe określone dla praktyk wspierają możliwość przygotowania się do wejścia na rynek pracy zgodnie z oczekiwaniami pracodawców. Jednakże są one obarczone podobnym defektem, jak efekty uczenia się, to jest są zbyt mało zróżnicowane między I a II stopniem studiów. Treści programowe w obu przypadkach obejmują 6 głównych punktów, przy czym aż 4 pierwsze są tożsame, a dopiero dwa ostatnie różnią się między I a II stopniem. Ponadto trudno jest określić bezpośredni związek między poszczególnymi treściami kształcenia a efektami, które pozwalają one osiągnąć. W treściach zawarto głównie ogólne, niespecyficzne kwestie organizacyjne towarzyszące praktyce zawodowej, które mogłyby dotyczyć każdego kierunku studiów z pominięciem zakresu zadań.

Wymiar praktyk zawodowych został zaplanowany prawidłowo w stosunku do wymogów określonych w Ustawie. Dla studiów I stopnia wynosi 6 miesięcy podzielone na 2 cykle po 416 godzin (13 tygodni), którym przyporządkowane jest 16 punktów ECTS – łącznie 832 godziny, 26 tygodni i 32 punkty ECTS. Na studiach II stopnia praktyki zawodowe obejmują 416 godzin, 13 tygodni, podzielone są na moduł obowiązkowy – 288 godzin, 9 tygodni i moduły do wyboru – 128 godzin, 4 tygodnie, łącznie 16 punktów ECTS. Praktyki na studiach I stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych ulokowane są w 5 i 6 semestrze, natomiast na studiach II stopnia – w 4 semestrze. Wymiar praktyk, przyporządkowana im liczba punktów ECTS, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się zaprojektowanych dla praktyk.

Uczelnia przedstawiła wykaz miejsc praktyk pozostających do dyspozycji studentów w roku akademickim 2020/2021, obejmujący szkoły publiczne i niepubliczne oraz szereg innych instytucji. Studenci mogą odbywać praktyki, m.in. w firmach, instytucjach i organizacjach świadczących usługi tłumaczeniowe, prowadzących działalność międzynarodową lub posiadających kontakty międzynarodowe, wydawnictwach, fundacjach, redakcjach prasowych czy biurach podróży. W odniesieniu do praktyki zawodowej nie przewidziano ich realizacji w formach zdalnych z uwagi na konieczność poznania tradycyjnego środowiska pracy. Wyżej wymienione miejsca umożliwiają osiągnięcie aktualnych, generycznych efektów uczenia się zaprojektowanych dla praktyk.

Sprawdzenie osiągnięcia efektów uczenia się następuje poprzez:

- prace kontrolne rozumiane jako ocena pracy w autentycznym środowisku pracy, poprzez ocenę poprawności wykonania zadań zleconych przez opiekuna praktyk;

- projekty rozumiane jako weryfikowane i oceniane przez opiekuna praktyk działania studenta w ramach powierzonych zadań zespołowych i indywidualnych, wymagających podejmowania decyzji, planowania i organizacji pracy własnej, kreatywności, innowacyjności etc.;
- aktywności na zajęciach rozumianej jako ocena zaangażowania studenta w realizowane zadania, udział w szkoleniach, warsztatach, dyskusje/ analizy doświadczonych sytuacji z opiekunem praktyk;
- pracę własną rozumianą jako samoocena praktykanta.

Na tej podstawie opiekun opiniuje w dokumentacji praktyk stopień osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych praktykom.

Dokumentacja praktyk obejmuje zaświadczenie o odbyciu praktyki z podaniem terminu ich realizacji i liczby godzin i trzech załączników: raportu z odbytych praktyk, karty czasu pracy praktykanta i sprawozdania studenta. Raport to wyszczególnione efekty uczenia się zarówno dla modułu obowiązkowego, jak i dla modułów do wyboru, których osiągnięcie potwierdza opiekun praktyk po stronie podmiotu przyjmującego. Karta czasu pracy to wyłącznie wyszczególnienie dat i liczba godzin pracy w danym dniu. Sprawozdanie ma formę przygotowanego formularza, w którym student ustosunkowuje się wybierając „tak” lub „nie” do czterech deskryptorów, służących przeprowadzeniu jakościowej oceny praktyki przez studenta. Są jeszcze trzy wiersze na inne informacje, ale w przedłożonych dziennikach nie było żadnych zapisów na ten temat.

Powyżej opisana dokumentacja nie zawiera informacji o przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań. Z tego względu na jej podstawie utrudnione jest skuteczne sprawdzenie i ocenienie przez opiekuna ze strony Uczelni stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Rekomenduje się wprowadzenie takiego sposobu dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań, by umożliwiały one skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Finalnie praktykę zalicza Dziekan na podstawie rekomendacji opiekuna praktyk zawodowych z ramienia Uczelni, który sprawuje nadzór merytoryczny nad organizacją i przebiegiem praktyk, weryfikuje osiągnięte efekty uczenia się i współpracuje z dedykowanym pracownikiem Biura Karier oraz opiekunem praktyk z ramienia firmy.

Procesem organizowania i koordynowania praktyk zajmuje się Biuro Karier. Do administracyjnej opieki nad studentami kierunku filologia przydzielony jest pracownik o wykształceniu filologicznym i prawniczym, koordynator praktyk WSF w latach 2018-2020, natomiast nadzór i konsultacje merytoryczne sprawuje specjalnie w tym celu powołany opiekun z ramienia Uczelni, menadżer kierunku (lub osoba przez niego wskazana). Na jednego opiekuna przypada ok. 250-300 studentów. Kwalifikacje i kompetencje obecnego opiekuna praktyk są wystarczające, by zapewnić prawidłową realizację praktyk. Jednakże liczba opiekunów w stosunku do studentów objętych nadzorem nie jest wystarczająca. Rekomenduje się dostosowanie liczby opiekunów praktyk do liczby studentów, których zajęciami *praktyka zawodowa* opiekują się, nadzorują i sprawdzają stopień osiągnięcia założonych efektów uczenia się.

Zgłaszane miejsca zatwierdzane są na podstawie deklaracji, o której mowa w Regulaminie praktyk. Opiekun praktyk weryfikuje pracodawcę, widniejącego na deklaracji indywidualnej organizacji praktyk pod kątem pozycji na rynku pracy, zakresu działalności i niezbędnej infrastruktury. W przypadku wątpliwości co do możliwości osiągnięcia przez studenta w danej placówce efektów uczenia się

przewidzianych dla praktyk na kierunku filologia lub dysponowania przez firmę niezbędną infrastrukturą, zgoda na odbycie praktyki u danego pracodawcy nie jest udzielana.

Kwalifikowanie studenta na praktykę odbywa się w oparciu o standardową procedurę rekrutacyjną, do której student przygotowywany jest nie tylko w ramach zajęć praktycznych przewidzianych w programie studiów, ale także podczas licznych warsztatów i szkoleń prowadzonych przez pracowników Biura Karier od pierwszego semestru studiów. Procedura ta obejmuje złożenie CV, weryfikację CV i ewentualnie konsultacje CV z doradcą zawodowym, przekazanie CV wybranemu pracodawcy, który po przeprowadzeniu rozmowy ze studentem potwierdza (lub nie) gotowość przyjęcia studenta na praktykę, a Biuro Karier przygotowuje stosowną dokumentację. W przypadku indywidualnej organizacji praktyki student także przechodzi procedurę rekrutacyjną u wybranego przez siebie pracodawcy.

Uczelnia przyjęła błędne założenie o możliwości zwolnienia studenta z obowiązku odbycia praktyki zawodowej na podstawie wykonywanej pracy zawodowej. Z uwagi na to, że praktyki zaliczane są do zajęć, osiąganie i weryfikacja efektów uczenia się przypisanych do tych zajęć przebiegać winny w sposób typowy dla wszystkich zajęć, to jest opierać się na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez Uczelnię oraz na weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu. Zgodnie z art. 71 ust 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce: „Uczelnia może potwierdzić efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu”, zatem przepis ten nie wprowadza możliwości potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów w toku studiów.

Uczelnia nie określiła reguł przeprowadzania hospitacji praktyk, ani nie przedstawiła żadnych dokumentów potwierdzających, że jakiegokolwiek hospitacje są odbywane. W związku z tym, że praktyki zawodowe są na kierunku o profilu praktycznym istotną częścią programu studiów, powinny podlegać analogicznemu rygorom w zakresie sprawowania nadzoru nad ich przebiegiem jak inne obowiązkowe zajęcia objęte tym programem. Rekomenduje się wprowadzenie nadzoru nad praktykami zawodowymi w formie ustalonych zasad ich hospitacji.

Zadania opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania zostały określone. Ustalono również kryteria ich doboru. Współpraca między osobami nadzorującymi praktyki na kierunku i opiekunami praktyk została określona. Uczelnia przewidywała, w ramach działań jakościowych, ocenianie praktyk przez studentów - na przykład w aspekcie oceny programu praktyki czy też opiekuna uczelnianego. Procedury jakościowe przewidują monitorowanie zakładanych oraz osiągniętych efektów uczenia się dla praktyk zawodowych, jak również ocenę organizacji praktyk i ich zaliczania.

Kształcenie w formie stacjonarnej odbywa się od poniedziałku do piątku, a w formie niestacjonarnej realizowane jest w trybie zjazdów (sobota, niedziela), przeciętnie dwa razy w miesiącu. Czas zajęć uwzględnia też robienie krótkich przerw w trakcie ich prowadzenia, co jest szczególnie ważne w sytuacji pandemicznej, gdy kształcenie odbywa się w systemie online. Rozplanowanie zajęć jest zgodne z zasadami higieny pracy i nauki: umożliwia systematyczne uczenie się oraz efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się.

Rozplanowanie zajęć oraz harmonogram egzaminów i zaliczeń zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się. Czas

przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia ich weryfikację oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania (choć nie zawsze wprost je przywołują) z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w szeroko rozumianym obszarze działalności zawodowej właściwej dla kierunku. Treści programowe są na ogół kompleksowe, ale nie zawsze specyficzne i wskazujące na progresję między kolejnymi semestrami zajęć. Treści programowe w zakresie dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo na studiach I stopnia umożliwiają osiągnięcie efektów szczegółowych dla zajęć i grup zajęć. Na studiach II stopnia, ze względu na fakt, że jedyne zajęcia literaturoznawcze to zajęcia wybieralne, nie zapewniono treści programowych, które umożliwiłyby osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się w zakresie tej dyscypliny (m.in. FP2_WG1, FP2_WG2, FP2_WG3) przez wszystkich studentów kierunku.

Czas trwania studiów jest właściwy i umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się spójnych z kształceniem filologicznym o profilu praktycznym. Plan studiów zawiera właściwe grupy zajęć, zasadniczo w odpowiedniej sekwencji, z adekwatnie oszacowanym nakładem pracy, właściwie odzwierciedlonym w liczbie punktów ECTS, za wyjątkiem zajęć z drugiego języka obcego na studiach I stopnia. Przewidziany programem nakład pracy studenta w odniesieniu do tych zajęć, oszacowany na 6 pkt. ECTS, nie pozwala na osiągnięcie biegłości językowej na poziomie B1 ESOKJ, zgodnie z kierunkowymi efektami uczenia się na studiach I stopnia.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na obu poziomach studiów jest prawidłowa. Program studiów I i II stopnia obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymaganym wymiarze punktów ECTS. Wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, nie jest możliwy na studiach I stopnia w ramach specjalności: *filologia angielska* - ścieżka od podstaw, *filologia niemiecka*, *filologia hiszpańska* i *filologia norweska*, gdzie w ofercie istnieje tylko jedna specjalizacja, zatem studenci nie mają szansy na elastyczne kształtowanie swojej ścieżki kształcenia.

Liczba punktów ECTS przewidziana programem na studiach obu poziomów w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie przekracza 50% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów, zatem wymogi ustawowe są tu spełnione. Dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się właściwych dla studiów o profilu praktycznym na kierunku filologia.

Metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i w założeniu zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, ale nie są one powszechnie stosowane w praktyce. Repertuar metod dydaktycznych pozwala na dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów. Plan studiów prawidłowo przewiduje wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość; są one oparte na materiałach opracowanych w formie elektronicznej.

W sytuacji pandemicznej kształcenie odbywa się wyjątkowo w większości w trybie online, lecz zajęcia, których specyfika uniemożliwia osiągnięcie efektów uczenia się na odległość (jak np. *przekład ustny konferencyjny*), prowadzone są tradycyjnie.

Program praktyk zawodowych, efekty uczenia się, treści programowe i cele kształcenia zaplanowane dla praktyk nie uwzględniają specyfiki specjalności zawodowych. Nie przewidują progresu między poszczególnymi etapami praktyk, ani między studiami I i II stopnia. Uczelnia przyjęła błędne założenie o możliwości zwolnienia studenta z obowiązku odbycia praktyki zawodowej na podstawie wykonywanej pracy zawodowej, co stoi w sprzeczności z art. 71 Ustawy. Organizacja i nadzór nad realizacją praktyk, dobór miejsc ich odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Organizacja procesu kształcenia na kierunku filologia jest zgodna z higieną pracy i zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia właściwą weryfikację efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

- niezapewnienia na studiach II stopnia treści programowych umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie dyscypliny literaturoznawstwo przez wszystkich studentów kierunku;
- niezapewnienia treści specyficznych dla zakresu programowego określonego nazwą wszystkich zajęć w sposób uwzględniający progresję między kolejnymi semestrami ich realizacji;
- niewystarczającej liczby punktów ECTS przypisanym zajęciom z dodatkowego języka obcego na studiach I stopnia;
- niespełnienia dla wszystkich specjalności na studiach I stopnia warunku, by plan studiów pozwalał na wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów;
- nieprawidłowości dotyczących programu praktyk zawodowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. Zapewnienie na studiach II stopnia treści programowych umożliwiających osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie dyscypliny literaturoznawstwo przez wszystkich studentów kierunku.
2. Zapewnienie treści specyficznych dla zakresu programowego określonego nazwą zajęć w sposób uwzględniający progresję między kolejnymi semestrami ich realizacji.
3. Zwiększenie liczby punktów ECTS przypisanych zajęciom z dodatkowego języka obcego na studiach I stopnia, aby zapewnić studentom możliwość osiągnięcia relewantnego efektu uczenia się zakładanego dla kierunku.

4. Umożliwienie studentom w obrębie wszystkich specjalności na studiach I stopnia wyboru zajęć, w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów, aby mogli elastycznie kształtować swoją ścieżkę kształcenia.
5. Określenie i przyjęcie dla każdego etapu praktyk zawodowych i każdego stopnia studiów odrębnych, dostosowanych do wymogów profilu praktycznego efektów uczenia się oraz treści programowych, ukierunkowanych na aplikację wiedzy oraz rozwój umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych w działalności zawodowej absolwentów kierunku z uwzględnieniem specyfiki zajęć *praktyka zawodowa* w zależności od specjalności i profilu instytucji przyjmującej.
6. Odstąpienie od zaliczania praktyk zawodowych na podstawie wykonywanej pracy.
7. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia w Wyższej Szkole Bankowej we Wrocławiu są przejrzyste i selektywne w przypadku naboru na studia I stopnia. Zgodnie z uchwałą Senatu na kierunek filologia przyjmowani są kandydaci z pozytywnymi wynikami egzaminu maturalnego, egzaminu dojrzałości albo egzaminu zagranicznego. Przedstawiony ZO wykaz uznawanych egzaminów zagranicznych dotyczy jednak wyłącznie egzaminów potwierdzających znajomość języka obcego. Uwzględnienie wyników tych egzaminów w procesie rekrutacji jest sprzeczne z wymogami zawartymi w Ustawie (art. 70 ust. 3).

Według informacji zawartej w dokumentach Uczelni szczególne preferencje (zwolnienie z opłaty czesnego) w przyjęciu na studia I stopnia mają kandydaci o wysokich wynikach (skala procentowa podana w Regulaminie promocji) z określonych dwóch przedmiotów na pisemnych egzaminach dojrzałości, na maturze europejskiej (EB) oraz laureaci olimpiad. Informacje te nie są zawarte w zasadach rekrutacji. Rekomenduje się uzupełnienie zasad rekrutacji o powyższe informacje.

Podstawą przyjęcia na studia stacjonarne i niestacjonarne II stopnia jest dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich. Zasady rekrutacji nie precyzują, absolwentem jakiego kierunku studiów powinien być kandydat. Oznacza to przyjmowanie na studia II stopnia na kierunek filologia, specjalność *filologia angielska*, *filologia niemiecka* i *filologia hiszpańska* kandydatów, którzy ukończyli studia I stopnia na dowolnym kierunku. Wobec powyższego zasady rekrutacji nie są selektywne i nie zapewniają kandydatów, posiadających wiedzę i umiejętnościami z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa, które to w trakcie studiów II stopnia powinny być pogłębiane, umożliwiając osiągnięcie założonych dla kierunku efektów uczenia się. Od kandydata na studia II stopnia na kierunku filologia oczekuje się jedynie w zakresie języka kierunkowego poziomu biegłości językowej C1 wg ESOKJ. Poziom ten nie podlega weryfikacji w procesie rekrutacji. Studia filologiczne II stopnia mogą więc podjąć kandydaci ze znajomością języka specjalności na poziomie B2 ESOKJ. Tak sformułowane zasady rekrutacji nie zapewniają doboru kandydatów posiadających kompetencje językowe na poziomie niezbędnym do osiągnięcia zakładanych dla kierunku filologia na studiach II stopnia efektów uczenia się. Rekomenduje się doprecyzowanie zasad rekrutacji na studia II stopnia w sposób zapewniający dobór kandydatów z

adekwatnymi kompetencjami wstępnymi w zakresie dyscyplin językoznawstwo i literaturoznawstwo oraz z odpowiednim wstępnym poziomem kompetencji językowej.

Zasady przyjęcia na studia są bezstronne, ale nie zapewniają w pełni wszystkim kandydatom równych szans na podjęcie studiów na ocenianym kierunku. Przy przyjmowaniu na studia decyduje kolejność zgłoszeń oraz złożenie w Biurze Rekrutacji kompletu oryginalnych i podpisanych dokumentów. Kolejność zgłoszeń jako kryterium w procesie rekrutacji nie zapewnia kandydatom równych szans w ubieganiu się o przyjęcie na studia. Zasady rekrutacji nie przewidują rozwiązań szczegółowych w przypadku kandydatów z nową i starą maturą, przez co nie zapewniają wszystkim kandydatom równych szans w podjęciu studiów. Rekomenduje się sformułowanie zasad naboru kandydatów ze starą i nową maturą oraz rezygnację z uwzględniania kolejności zgłoszeń jako kryterium kwalifikacji w procesie rekrutacji.

Aktualnie obowiązujące zasady rekrutacji nie uwzględniają informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Rekomenduje się umieszczenie w zasadach rekrutacji informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydata, wymaganiach sprzętowych związanych z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Obowiązujące w Uczelni procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zapewniają możliwość ich identyfikacji oraz oceny adekwatności tychże efektów w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Zawarte są one w Regulaminie potwierdzania efektów uczenia się.

Obowiązujące w WSB zasady uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej, zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Zasady te opisane są w Regulaminie studiów.

Regulamin studiów uwzględnia dwa warianty procedur dyplomowania: dla programów studiów, które zakładają powstanie pracy dyplomowej, oraz dla programów, które nie przewidują pracy dyplomowej. W pierwszym przypadku określone zostały zasady opracowania pracy dyplomowej i procedury jej oceniania. Na ocenianym kierunku proces dyplomowania na studiach II stopnia oraz na studiach I stopnia (wyłącznie dla cyklu kształcenia 2018) przebiega dwuetapowo: student składa pracę dyplomową (licencjacką na studiach I stopnia i magisterską na studiach II stopnia) oraz przystępuje do egzaminu dyplomowego. Według przedstawionej w programie studiów na kierunku filologia koncepcji seminarium dyplomowego na studiach I stopnia cele zajęć *seminarium dyplomowe* obejmują: wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności niezbędne do samodzielnego przygotowania prac dyplomowych, rozwijanie kompetencji komunikacyjnej w języku specjalności, rozwijanie umiejętności krytycznego doboru i wykorzystywania źródeł informacji oraz rozwijanie refleksyjnych i autonomicznych postaw studentów. Zgodnie z obowiązującym dla wszystkich specjalności sylabusem zajęć *seminarium dyplomowe* student osiąga następujące efekty uczenia się: „Absolwent zna i rozumie: W_01 zaawansowaną terminologię naukową, symbole, modele, systemy klasyfikacji etc. na potrzeby opisu, interpretacji i tłumaczenia zjawisk z wybranego zakresu: dydaktyki, interkulturowości, translatoryki, języków specjalistycznych, literatury, realioznawstwa etc. (w zależności od specyfiki

seminarium i tematyki pracy wybranej przez studenta); W_02 kryteria i zasady (formalne, merytoryczne) sporządzania prac dyplomowych, w tym poprawną strukturę pracy. Absolwent potrafi: U_01 pisać klarowne i dobrze skonstruowane teksty na złożone tematy, podkreślając w nich istotne kwestie oraz rozwijając wyrażane poglądy; U_02 dokonać syntezy informacji pochodzących z wielu źródeł; U_03 rozwijać i przekonująco uzasadniać własne poglądy, przedstawiać argumenty i podawać odpowiednie przykłady; U_04 stosować odpowiedni styl i słownictwo w zależności od rodzaju tekstu i tematyki; U_05 zapewnić własnemu tekstowi stosowną i efektywną strukturę logiczną, pomagającą czytelnikowi odnajdywać istotne treści; U_06 przeprowadzić badanie empiryczne, zanalizować je i wyciągnąć wnioski. Absolwent jest gotów do: K_01 zrozumienia potrzeby kształcenia się przez całe życie i wykorzystywania strategii uczenia się, umożliwiających samodzielny i autonomiczny rozwój, a także jest w stanie w sposób prawidłowy ocenić własne postępy w procesie pisania pracy dyplomowej; K_02 bycia świadomym znaczenia zasad etyki zawodowej i uczciwości intelektualnej w działaniach własnych i innych osób, a także do postępowania zgodnie z tymi zasadami w celu ochrony prawa autorskiego”. Do weryfikacji wyżej wymienionych efektów służy praca dyplomowa. Efekty uczenia się zostały wprowadzone sformułowane dla wszystkich kategorii, czyli wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, ale żaden z efektów zajęć nie wskazuje na praktyczne zastosowanie wiedzy przedmiotowej i metodologicznej dotyczącej wybranej problematyki językoznawstwa czy literaturoznawstwa.

Treści przedmiotowe zajęć obejmują zagadnienia dotyczące opracowania pracy dyplomowej oraz redakcji pracy. Tylko jeden punkt odnosi się do aspektów merytorycznych (metodologia pracy). Karta zajęć dla cyklu kształcenia 2018-2020 obowiązuje dla wszystkich specjalności i nie wskazuje eksplicitnie, że na kierunku filologia praca dyplomowa może powstać w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo, a więc w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek. Na fakt, że praca dyplomowa może mieć tematykę językoznawczą lub literaturoznawczą (może także dotyczyć aspektów z zakresu realioznawstwa, dydaktyki i interkulturowości), wskazuje jedynie efekt uczenia się W_01 (treść efektu przedstawiona powyżej). Cele zajęć nie są uzależnione od tematyki seminarium dyplomowego.

Zgodnie z przyjętymi zasadami, praca podlega ocenie w zakresie zawartości merytorycznej, struktury, stylu i poprawności językowej oraz rzetelności warsztatu naukowego. Żaden z aspektów oceny nie uwzględnia konieczności weryfikacji aplikacyjnego charakteru pracy dyplomowej. Jest to spójne z efektami uczenia się sformułowanymi dla zajęć *seminarium dyplomowe*, które nie wskazują, że praca dyplomowa mogłaby mieć charakter produktu wykorzystywanego w sposób praktyczny przez interesariuszy zewnętrznych, nie zapewnia oceny wskazanych przez charakterystyki PRK jako właściwe dla profilu praktycznego – umiejętności zastosowania wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem. Rekomenduje się uwzględnienie w ocenie pracy dyplomowej jej aplikacyjnego charakteru.

W roku akademickim 2020/21 na studiach I stopnia Uczelnia wprowadziła w miejsce *seminarium dyplomowego* zajęcia *projekt kierunkowy*, realizowane w semestrze V i VI. Celem tych zajęć o charakterze praktycznym, podsumowującym i przekrojowym, jest przede wszystkim przygotowanie do praktycznej części egzaminu dyplomowego – praktyczne zastosowanie wiedzy z zakresu studiowanej specjalności i przede wszystkim specjalizacji oraz zweryfikowanie umiejętności i kompetencji językowych nabytych w ramach specjalizacji zawodowej, o czym świadczy np. efekt uczenia się z zakresu umiejętności U_02: „(student potrafi) indywidualnie i w sposób kreatywny zaplanować, przygotować oraz efektywnie zrealizować projekt profesjonalny w ramach określonej specjalności filologicznej, a także przedstawić jego wyniki oraz przygotować odpowiednie

sprawozdanie z jego realizacji z wykorzystaniem współczesnych narzędzi ICT”. Projekty dyplomowe mają uwzględniać sprawdzenie kompetencji w zakresie norm i zasad, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej lub gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku filologia o profilu praktycznym.

Zasady dyplomowania dla studiów II stopnia są tożsame z regulacjami zawartymi w Regulaminie studiów i obowiązującymi na studiach I stopnia w przypadku, gdy program studiów przewiduje przygotowanie pracy dyplomowej. Efekty sformułowane dla zajęć *seminarium dyplomowe*, analogicznie jak w przypadku studiów I stopnia, nie wskazują na praktyczne zastosowania wiedzy przedmiotowej i metodologicznej, dotyczącej wybranej problematyki językoznawstwa i literaturoznawstwa. Odnoszą się one przede wszystkim do zastosowania wiedzy w pisaniu pracy dyplomowej, znajomości bliżej nieokreślonych trendów rozwoju językoznawstwa i literaturoznawstwa, umiejętności wyszukiwania i analizy informacji, analizy i interpretacji tekstów kultury czy samodzielnego rozwijania umiejętności badawczych. Żaden z efektów nie odnosi się do rozwiązywania problemów praktycznych. Proponowana tematyka prac dyplomowych w ramach seminarium magisterskiego na kierunku filologia, specjalność *filologia angielska*, zapewnia osadzenie przygotowywanych prac w dyscyplinach, do których przypisany jest kierunek. Z kolei sylabus *seminarium dyplomowego* z literaturoznawstwa na specjalności *filologia hiszpańska* informuje, że proponowane tematy będą z zakresu „literatury, językoznawstwa, socjologii”, a głównym celem zajęć będzie „dociekanie, na ile i w jaki sposób ludzie zamieszkujący tereny Ameryki Południowej odczuwają i wyrażają swoją tożsamość kulturową, religijną, społeczną, rodzinną albo wprost przeciwnie, doświadczają – jako emigranci wewnątrzni lub zewnątrzni – wyobcowania, wykorzenienia i czują się obcymi.”. Możliwe jest także przygotowywanie prac „o charakterze politologicznym”, „o nastawieniu socjologicznym” i „tematyce artystycznej”. W przeciwieństwie do studiów I stopnia Uczelnia nie przeprowadziła modyfikacji koncepcji dyplomowania na studiach II stopnia.

Zawarte w Regulaminie studiów ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się przewidują dostosowanie organizacji i realizacji procesu dydaktycznego do szczególnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Regulacje nie obejmują jednak dostosowania przebiegu zaliczeń i egzaminów do indywidualnych potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności. Rekomenduje się wprowadzenie formalnych, zobiektywizowanych zasad regulujących adaptowanie metod sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami.

Zasady weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zapewniają rzetelność, bezstronność i przejrzystość weryfikacji. W Regulaminie studiów określono skalę stosowanych ocen oraz zasady odnoszące się do obecności studenta na zajęciach. Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie przewidzianej programem studiów dla danego semestru liczby punktów ECTS. Warunkiem ukończenia studiów jest zdanie egzaminu dyplomowego. Regulamin studiów nie określa kryteriów uzyskania poszczególnych ocen z zajęć, precyzuje jedynie skalę obowiązującą do wyliczania oceny ukończenia studiów wpisywanej do dyplomu. Szczegółowe warunki i kryteria uzyskania zaliczenia zajęć określa sylabus.

Regulamin studiów w sposób szczegółowy określa zasady i terminy przekazywania informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów i ocenie końcowej. Informację dotyczącą wyników zaliczenia lub egzaminu student otrzymuje w ciągu 7 dni od daty ich

przeprowadzenia. Ponadto student ma prawo uzyskać pisemne lub ustne uzasadnienie otrzymanej oceny w terminie 7 dni od daty ogłoszenia wyników. Student ma zapewniony dostęp do informacji zwrotnej i dokumentacji przebiegu studiów w formie elektronicznej.

Regulamin studiów zawiera także zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją efektów uczenia się oraz uchylających godności studenta, jak również nieetycznych i niezgodnych z prawem zachowań studenta.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, przede wszystkim z pomocą platformy komunikacyjnej, gwarantują pełną identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się nie zapewniają w pełni skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, gdyż często nie są powiązane z odpowiednią kategorią: wiedzy, umiejętności i kompetencji. W wielu przypadkach wszystkie efekty weryfikowane są za pomocą tych samych metod, co sprawia, że wskazane w sylabusach metody weryfikacji efektów uczenia się są nieadekwatne do specyfiki danego efektu: i tak w przypadku zajęć *praca zespołowa z wykorzystaniem narzędzi IT (filologia angielska)* wszystkie efekty uczenia się weryfikowane są za pomocą trzech metod: egzaminu (przy czym zajęcia kończą się zaliczeniem bez oceny), projektu i aktywności na zajęciach. W przypadku zajęć *komunikacja językowa w przedsiębiorstwach (filologia angielska)* wszystkie efekty weryfikowane są poprzez pisemne testy częściowe i test końcowy. Forma testowa jest nieadekwatna do zweryfikowania efektów K_01: (absolwent jest gotów do) „aktywnej, autonomicznej pracy nad rozwijaniem kompetencji językowych w kontekstach zawodowych; doskonalenia swojej kompetencji językowej w zakresie języków specjalistycznych; rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie” i K_02: (absolwent jest gotów do) „prezentowania postawy otwartości wobec zróżnicowanych form komunikacji językowej, zwłaszcza w obszarach związanych z pracą zawodową filologa w branżach związanych z IT/technologią, mediami/kulturą, finansami/usługami prawnymi, zdrowiem/ ekologią”. Kolokwium pisemne nie jest również adekwatnym sposobem, aby w ramach zajęć *przekład: między teorią a praktyką (filologia angielska)* zweryfikować następujące efekty uczenia się K_02: (absolwent jest gotów do) „postępowania w zgodzie z zasadami etyki i uczciwości zawodowej w zakresie komunikacji międzykulturowej” i K_03: (absolwent jest gotów do) „szanowania dorobku i dziedzictwa kultury źródłowej jak i docelowej w procesach przekładu, dostrzegania wartości w różnorodności kulturowej oraz wykazywania chęci pogłębiania wiedzy o kulturach języków przekładu”. Zastosowanie testu pisemnego jako głównej metody weryfikacji, bez względu na specyfikę zajęć i powiązane z nimi efekty uczenia się, jest często praktykowane na ocenianym kierunku. Sylabusy zajęć *kultura i historia niemieckiego obszaru językowego* i *analiza tekstu literackiego (literatura austriacka i szwajcarska)* informują z kolei, że aktywność na zajęciach stosowana jest jako metoda do weryfikacji efektów uczenia się ze wszystkich trzech zakresów. Nie wskazano przy tym, w jaki sposób aktywność ta jest obiektywizowana i/lub jaki jest rzeczywisty udział w ocenie studenta. Taka sama sytuacja dotyczy także zajęć *PNJN fonetyka* (I rok). Wskazane w wymienionych sylabusach zajęć i stosowane w praktyce metody weryfikacji nie są specyficzne zarówno dla kategorii efektów uczenia się: wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, jak i nie są specyficzne dla weryfikacji efektów uczenia się założonych dla ocenianego kierunku studiów, zwłaszcza w odniesieniu do przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Zgodnie z sylabusem *praktyk zawodowych* weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się prowadzona jest poprzez sprawdzanie aktywności, ocenianie pracy w autentycznym środowisku pracy, prowadzenie dyskusji i analiz z opiekunem praktyk oraz samoocenę praktykanta. Dotyczy to zarówno studiów I, jak i II stopnia. Metody weryfikacji efektów dobrane są poprawnie, brak jednak informacji na temat czynności, na podstawie których oceniono osiągnięcie zaplanowanych efektów. Rekomenduje się precyzyjne określenie narzędzi służących do weryfikacji efektów uczenia się zakładanych dla praktyki zawodowej oraz uwzględnienie samooceny studenta.

Przyjęte na rok akademicki 2020/2021 zasady prowadzenia zajęć wykorzystujące metody kształcenia na odległość w związku z panującą sytuacją epidemiczną przewidują dostosowanie do tej formy zajęć metod weryfikacji efektów uczenia się. Zajęcia są prowadzone w formie online zajęć synchronicznych i asynchronicznych. Metody weryfikacji efektów uczenia się prowadzące do zaliczenia zajęć obejmują przede wszystkim egzaminy i zaliczenia pisemne, prace pisemne oraz projekty przesyłane drogą elektroniczną poprzez przyjęte w Uczelni źródła komunikacji elektronicznej. Przyjęte metody weryfikacji – zwłaszcza w odniesieniu do prac przesyłanych drogą elektroniczną – nie zawsze umożliwiały rzetelne sprawdzenie zakładanych efektów uczenia się, szczególnie w odniesieniu do kompetencji społecznych.

Ogólnie przyjęte metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie kompetencji językowych: egzamin ustny, egzamin pisemny, test, esej/referat/portfolio, ocena aktywności na zajęciach, prace pisemne i kolokwia w większości przypadków umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego dla założonego dla kierunku poziomu ESOKJ.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, prac dyplomowych i dzienników praktyk. W niewielkim stopniu są one monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji, które polegają na śledzeniu karier pojedynczych absolwentów kierunku. Rekomenduje się wykorzystywanie w procesie oceny osiągnięcia przez studentów założonych dla kierunku efektów uczenia się danych w ujęciach statystycznych.

Rodzaj, forma i metodyka prac egzaminacyjnych i etapowych oraz stawianych im wymagań nie są w pełni dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany, norm i zasad, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Na przykład udostępnione do wglądu przykładowe prace pisemne, mające na celu weryfikację efektów zajęć *PNJH sprawności zintegrowane* (III rok, cykl kształcenia 2018-2021), nie są wystarczająco obszerne i kompleksowe, żeby umożliwiły pełną weryfikację efektu U_01: (student potrafi:) „posługiwać się językiem hiszpańskim na poziomie biegłości C1 wg ESOKJ; ma zaawansowane umiejętności językowe receptywne – czytanie, słuchanie i produktywnie – mówienie”, pisanie „w zakresie umiejętności produkowania tekstów pisanych na zakładanym poziomie”. Zarówno informacje zawarte w karcie zajęć, jak i udostępnione materiały nie wskazują również, żeby prace etapowe weryfikowały efekty zakładane dla zajęć w zakresie mówienia na poziomie biegłości językowej C1 - efekt U_02: (student potrafi) „płynnie i poprawnie wypowiadać się w języku hiszpańskim, w sposób pozwalający na komunikowanie się z grupą współpracowników, dobierając sformułowania właściwe pod względem leksykalnym, idiomatycznym, gramatycznym i stylistycznym”. Narzędzia wykorzystywane w procesie oceniania obejmują z reguły: testy wielokrotnego wyboru, uzupełnianie luk, transformacje gramatyczne (w przypadku praktycznej nauki języka), zadania tłumaczeniowe lub testy wymagające udzielenia krótkiej odpowiedzi z zakresu

wiedzy. Nie zawsze narzędzie jest dobrane adekwatnie lub weryfikuje wszystkie zakładane efekty. W większości analizowanych prac etapowych zastosowana metoda weryfikacji efektów uczenia się pozwala na weryfikację efektów uczenia się w zakresie wiedzy akademickiej powiązanej z zajęciami (choć czasem w ograniczonym zakresie) oraz wiedzy językowej. Np. wykorzystany do sprawdzenia i oceny osiągniętych przez studenta efektów test ustny składający się z trzech zadań do przeczytania weryfikował zaledwie jeden efekt wymieniony w sylabusie zajęć *PNJA fonetyka*, dotyczący znajomości konwencji transkrypcji fonetycznej (W_02), natomiast pomijał zdecydowaną większość efektów uczenia się określonych w karcie zajęć. Zgodnie z informacjami zawartymi w sylabusie, test ustny ma sprawdzać osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Praktyczne zadania ustne nie sprawdzają opanowania wiedzy o fonetyce i fonologii oraz cechach charakterystycznych systemu artykulacyjnego języka angielskiego i typowych dlań zjawisk fonetycznych; nie pozwalają też na ocenę, na ile student „dostrzega możliwości ich praktycznego wykorzystania” (W_01). Zadania polegające na odczytaniu na głos listy słów, zdań w transkrypcji fonetycznej i tekstu mają charakter odtwórczy, co oznacza, że nie nadają się również do weryfikacji umiejętności komunikacyjnych, co z kolei zakłada sylabus. Zarówno test śródsesemestralny, jak i egzamin po I semestrze w formie testu wielokrotnego wyboru nie są dobrane odpowiednio do efektów uczenia się, które – zgodnie z informacją podaną w karcie zajęć *gramatyka praktyczna* (I rok, *filologia angielska*) – obydwie te testy mają weryfikować. Jedyny efekt uczenia się, który można uznać za zweryfikowany przez analizowane testy, to efekt U_03: potrafi „poprawnie rozwiązywać ćwiczenia gramatyczne i gramatyczno-leksykalnych oraz wskazywać błędy w krótkich wypowiedziach pisemnych”. Oznacza to, że weryfikacja założonych efektów uczenia się jest fragmentaryczna, a ocenie nie są poddawane głównie efekty w zakresie wiedzy i umiejętności, konstytutywne dla zajęć z gramatyki praktycznej, oraz efekty uczenia się w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych związane z przygotowaniem do funkcjonowania w kontekście zawodowym, kluczowe dla studiów o profilu praktycznym. W przypadku zajęć *PNJN komunikacja ustna* (II stopień) do weryfikacji efektów uczenia się, mających na celu kształtowanie umiejętności komunikowania ustnego, wykorzystywana jest praca projektowa, czyli tekst pisany, ewentualnie wzbogacony obrazami i/lub diagramami. Niniejsze narzędzie nie nadaje się do weryfikacji efektów z zakresu umiejętności U_01: (absolwent potrafi) „posługiwać się językiem niemieckim na poziomie biegłości [sic!] C2 wg ESOKJ; ma zaawansowane umiejętności językowe receptywne – czytanie, słuchanie i produktywne – mówienie”; U_02: „poprawnie, płynnie i swobodnie wypowiadać się i skutecznie dyskutować z innymi w języku niemieckim na różne tematy, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki specjalistycznej związanej z pracą zawodową filologa niemieckiego, dobierając sformułowania właściwe pod względem leksykalnym, idiomatycznym, gramatycznym i stylistycznym” oraz U_03: „zrozumieć podteksty, znaczenia ukryte i nastawienia autora tekstu mówionego w języku niemieckim”. Zgodnie z sylabusem zajęć *analiza tekstu literackiego* (I stopień) kolokwia pisemne i ustne powinny umożliwić weryfikację wszystkich efektów uczenia się przypisanych do zajęć. Oceniana praca pisemna (test z pięcioma zadaniami) nie pozwala jednak na weryfikację następujących efektów uczenia się U_01: (absolwent potrafi) „rozpoznać i opisywać kluczowe zjawiska literatury w oparciu o procesy historyczne i kulturowe; wyszukiwać informacji na ich temat”; U_03: „porozumieć się z ekspertami w dziedzinie literatury”; U_04: planować i organizować pracę samodzielną i grupową (ustalenie krótko- i długoterminowych celów, planowanie konkretnych zadań związanych z sferą edukacyjną i działalnością zawodową, kreatywny sposób ich rozwiązania, kontrolowanie własnych wypowiedzi); K_01: (absolwent jest gotów do) „podnoszenia świadomości różnorodności kulturowej i literatury; kształtowania się form i gatunków literackich w procesie zmian historycznych”; K_02: „wykazywania wrażliwości na estetyczne wartości dzieła literackiego”; K_03:

„wykazywania postawy otwartości i tolerancji na pluralizm kulturowy i szanowania postaw innych we wszystkich sferach życia prywatnego, publicznego, edukacyjnego i zawodowego”. Z kolei analiza egzaminu pisemnego weryfikującego w założeniu efekty uczenia się przypisane do zajęć *gramatyka kontrastywna* (I stopień) wykazała, że przeprowadzony test (w języku polskim), składający się z dwóch pytań otwartych, nie weryfikuje skutecznie ani aspektów wiedzy akademickiej, ani umiejętności analitycznych. Przedstawione do oceny prace etapowe w wielu przypadkach nie stanowią więc skutecznego narzędzia, które umożliwiłoby weryfikację efektów uczenia się w zakresie specyficznych umiejętności powiązanych z danym zajęciem oraz kompetencji społecznych. Problematyka prac etapowych, co prawda jest zgodna z sylabusami zajęć, ale ponieważ te odnoszą się czasem do wiedzy i umiejętności stricte akademickich, to weryfikują one skutecznie ten zakres kompetencji, nie zawsze odnosząc się do zastosowań wiedzy w praktyce w obszarach działalności zawodowej, do których, zgodnie z koncepcją kształcenia, przygotowuje kierunek studiów. Często prace nie stawiają przed studentami zadań zapewniających weryfikację efektów uczenia się na właściwym dla studiów pierwszego lub drugiego stopnia poziomie zaawansowania. Do ich przygotowania wystarczają informacje podręcznikowe lub pozyskane z nieakademickich źródeł internetowych. Niejednokrotnie prace etapowe nie są opatrzone komentarzem, a nawet oceną.

Prace dyplomowe przygotowywane są w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo, do których przyporządkowano kierunek, ale również często, szczególnie na studiach II stopnia, poza te dyscypliny wykraczają, obejmując, na przykład, historię czy socjologię. Niektóre prace nie pozwalają na precyzyjne osadzenie w konkretnej dyscyplinie naukowej ze względu na operacyjny zakres wykorzystywanej wiedzy. Często prace cechuje brak bazy teoretyczno-pojęciowej i metodologii, celów i wniosków. Zdarza się, że nie odpowiadają właściwemu poziomowi PRK. Prace dyplomowe na studiach I stopnia nie potwierdzają przygotowania studentów do prowadzenia aplikacyjnych badań naukowych ani prac rozwojowych, a na studiach II stopnia nie potwierdzają umiejętności prowadzenia takich badań lub prac. Nie służą one rozwiązaniu problemu praktycznego z zakresu językoznawstwa lub literaturoznawstwa i nie mają charakteru projektowego. Nie umożliwiają więc pełnej weryfikacji umiejętności praktycznych, umiejętności komunikowania się w języku obcym i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności zawodowej właściwej dla kierunku. Także recenzje nie wskazują na aplikacyjny charakter prac. Żadna z ocenianych recenzji, z zasady bardzo powierzchownych, nie wskazała na możliwość praktycznego zastosowania pracy dyplomowej.

Studenci ocenianego kierunku nie są autorami lub współautorami publikacji fachowych, nie posiadają także innych osiągnięć w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku. Rekomenduje się aktywizowanie studentów, np. w ramach naukowych kół studenckich, do tworzenia projektów i/lub prac naukowych, które byłyby powiązane z obszarami działalności zawodowej właściwymi dla kierunku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane zasady rekrutacji, które są przejrzyste, ale nie zapewniają w pełni skutecznej weryfikacji kwalifikacji wstępnych. W przypadku

studiów II stopnia w wyniku niskiej selektywności zasady rekrutacji nie zapewniają w pełni właściwego naboru kandydatów o kwalifikacjach wstępnych. W przypadku studiów I stopnia warunki rekrutacji nie są zgodne z wymaganiami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ponieważ w procesie rekrutacji uwzględniają inne dokumenty (certyfikaty językowe) niż świadectwo maturalne lub jego odpowiednik.

W Uczelni przyjęto zasady uznawania efektów uczenia się zdobytych poza system studiów oraz uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, które umożliwiają identyfikację efektów uczenia się oraz ocenę ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Przyjęte dla kierunku zasady dyplomowania na studiach II stopnia nie uwzględniają praktycznego profilu studiów, gdyż nie wskazują na praktyczne zastosowania wiedzy przedmiotowej i metodologicznej, dotyczącej wybranej problematyki językoznawstwa i literaturoznawstwa. Stosowane na kierunku zasady oceniania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego nie w pełni uwzględniają sprawdzenie kompetencji w zakresie norm i zasad, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej lub gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia wprawdzie monitorowanie postępów w uczeniu się, ale nie zawsze zapewnia rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów, gdyż metody ich weryfikacji nie zawsze powiązane są z kategorią efektów uczenia się.

Prace etapowe i egzaminacyjne, dzienniki praktyk oraz prace dyplomowe potwierdzają częściowe osiągnięcie efektów uczenia się zaprojektowanych dla ocenianego kierunku. Często wynika to z niewłaściwego wykorzystania narzędzi służących weryfikacji efektów lub doboru nieadekwatnych metod. Prace, powstające w obu dyscyplinach, do których przypisano kierunek, nie mają charakteru aplikacyjnego. Ponadto powstają prace dyplomowe, które nie są powiązane z żadną z dyscyplin naukowych, do których przypisany jest wizytowany kierunek.

Na ocenę kryterium spełnione częściowo zaważyły następujące nieprawidłowości:

- nie w pełni zgodne z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce zasady rekrutacji na studia I stopnia oraz brak kryteriów kwalifikacji zapewniających selektywność procesu rekrutacji na studia II stopnia;
- niepowiązane z praktycznym profilem studiów zasady dyplomowania na kierunku, na studiach II stopnia, dopuszczające także przygotowanie pracy w dyscyplinie naukowej, która nie jest powiązana z koncepcją kształcenia;
- niepowiązanie metod weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się z odpowiednią kategorią tych efektów;
- niepełne dostosowanie rodzaju, formy i metodyki prac egzaminacyjnych i etapowych oraz stawianych im wymagań do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. Sformułowanie w pełni zgodnych z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce zasad rekrutacji na studia I stopnia oraz opracowanie procedur zapewniających dobór kandydatów, posiadających niezbędną wiedzę do osiągnięcia wszystkich zakładanych na kierunku efektów uczenia się na studiach II stopnia.
2. Opracowanie merytorycznych zasad dyplomowania dla studiów II stopnia z uwzględnieniem specyfiki studiów o profilu praktycznym z wyraźnym wskazaniem na prowadzenie prac rozwojowych lub badań aplikacyjnych.
3. Uniemożliwienie powstawania prac dyplomowych w dyscyplinach innych niż te, do których przyporządkowano kierunek studiów. Dostosowanie metod weryfikacji efektów uczenia się do kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
4. Pełne dostosowanie rodzaju, form i metodyki prac egzaminacyjnych i etapowych do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany.
5. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Proces dydaktyczny na kierunku filologia jest realizowany obecnie przez 108 nauczycieli akademickich, w tym: 9 pracowników samodzielnych z tytułem naukowym profesora lub stopniem doktora habilitowanego, 44 doktorów i 55 nauczycieli z tytułem magistra lub równoważnym stopniem zagranicznym. Na umowę o pracę zatrudnione są 24 osoby, z czego 15 osób w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych i 9 w grupie pracowników dydaktycznych. Nauczyciele akademicy zatrudnieni na umowę o pracę reprezentują następujące dyscypliny naukowe: językoznawstwo (14 osób), literaturoznawstwo (8 osoby), do których został przypisany kierunek oraz historię (1 osoba) i nauki o sztuce (1 osoba). Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku głównie prowadzą badania naukowe o charakterze podstawowym.

Dla cyklu nauczania rozpoczętego w roku akademickim 2020/2021 zajęcia na kierunku prowadzi bądź będzie planowo prowadzić w sumie 62 nauczycieli związanych z kształceniem filologicznym. W tej grupie 36 nauczycieli prowadzi bądź będzie planowo prowadzić zajęcia związane z językiem angielskim, 11 z językiem hiszpańskim, 9 z językiem niemieckim i 6 z językiem norweskim. Pozostali nauczyciele akademicy prowadzą zajęcia wspomagające kształcenie filologiczne z zakresu psychologii, technologii informacyjnych i wykorzystania narzędzi IT.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku systematycznie pomnażają dorobek naukowy i posiadają bieżące publikacje w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo. Część pracowników ma bieżący dorobek naukowy w innych dyscyplinach, do których nie został przypisany kierunek (historia, nauki o kulturze i religii, nauki o sztuce, archeologia, nauki o obronności). W jednym przypadku dorobek datowany jest na początek drugiej dekady XXI wieku. Wśród nauczycieli akademickich znajdują się osoby posiadające doświadczenie zawodowe poza pracą na Uczelni w zakresie translatoryki, w tym także tłumacze przysięgli, a także nauczyciele języków obcych w szkołach państwowych oraz nauczyciele języka na różnego rodzaju kursach. Niektórzy nauczyciele akademicy,

w szczególności związani z kształceniem filologicznym w zakresie filologii angielskiej i amerykanistyki, posiadają doświadczenie zawodowe w szeroko rozumianej działalności biznesowej.

W grupie nauczycieli akademickich związanych z kształceniem filologicznym w zakresie filologii angielskiej i amerykanistyki, w tym praktycznej nauki języka angielskiego znajduje się 12 osób z tytułem profesora lub stopniem doktora habilitowanego lub doktora w dyscyplinie językoznawstwo, 1 doktor w dyscyplinie literaturoznawstwo, 1 doktor w dyscyplinie nauki o obronności oraz 1 doktor, na temat którego dorobku naukowego i zawodowego nie podano żadnej informacji. Ponadto na specjalności filologia angielska i amerykanistyka zajęcia prowadzi 7 magistrów i 4 licencjatów, w tym 7 *native speakerów* (13 nauczycieli akademickich jest magistrami filologii angielskiej, 1 magistrem metodyki nauczania języka obcego, 1 magistrem sztuki, 1 magistrem International Management i 1 magistrem stomatologii). Dorobek naukowy tej grupy nauczycieli akademickich odpowiada dyscyplinom, w których uzyskali oni stopnie naukowe. Dorobek naukowy osób związanych z kształceniem w zakresie filologii angielskiej i amerykanistyki i/lub doświadczenie zawodowe w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. W tej grupie jednak tylko 1 osoba posiada stopień naukowy w dyscyplinie literaturoznawstwo, do której - obok językoznawstwa - został przyporządkowany kierunek; w dodatku spośród dziewięciu opublikowanych artykułów naukowych i rozdziałów, które składają się na dorobek tej osoby, tylko cztery teksty są stricte literaturoznawcze, pozostałe zaś poruszają problematykę socjologiczno-kulturową. Wśród 108 nauczycieli akademickich, którzy obecnie realizują proces dydaktyczny na całym kierunku, znajduje się więcej osób związanych z kształceniem w zakresie języka angielskiego i posiadających stopień lub dorobek naukowy w dyscyplinie literaturoznawstwo, niemniej nie zostali oni ujęci w planach kształcenia dla cyklu rozpoczętego w roku akademickim 2020/2021. Rekomenduje się uwzględnienie większej liczby przedstawicieli dyscypliny literaturoznawstwo w zakresie filologii angielskiej w cyklu kształcenia rozpoczętym w roku akademickim 2020/2021.

W grupie nauczycieli akademickich związanych z kształceniem filologicznym w zakresie filologii germańskiej, w tym praktycznej nauki języka niemieckiego znajdują się 3 osoby ze stopniem naukowym doktora habilitowanego lub doktora w dyscyplinie językoznawstwo, 4 ze stopniem doktora w dyscyplinie literaturoznawstwo oraz 2 magistrów, w tym 1 *native speaker* (1 z nauczycieli akademickich jest magistrem filologii germańskiej, w przypadku drugiego brak danych). W przeważającej większości dorobek naukowy tej grupy nauczycieli akademickich odpowiada dyscyplinom, w których uzyskali oni stopnie naukowe. Dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe osób związanych z kształceniem filologicznym w zakresie filologii germańskiej umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych, choć zauważyć można, że wykorzystanie kwalifikacji kadry dydaktycznej nie jest optymalne, szczególnie w odniesieniu do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

W grupie nauczycieli akademickich związanych z kształceniem filologicznym w zakresie filologii hiszpańskiej, w tym praktycznej nauki języka hiszpańskiego znajdują się 3 osoby ze stopniem naukowym doktora habilitowanego i doktora w dyscyplinie literaturoznawstwo, 1 ze stopniem doktora w dyscyplinie językoznawstwo, 1 ze stopniem doktora w dyscyplinie filozofia i 1 ze stopniem doktora w dyscyplinie historia oraz 5 osób z tytułem zawodowym magistra, w tym 3 *native speakerów* (3 nauczycieli akademickich jest magistrami filologii hiszpańskiej, 1 magistrem komunikacji społecznej i dziennikarstwa, a 1 magistrem kulturoznawstwa). Dorobek naukowy tej grupy nauczycieli akademickich odpowiada dyscyplinom, w których uzyskali oni stopnie naukowe, przy czym

zdecydowana większość posiada dorobek z pogranicza co najmniej dwóch dyscyplin. W tej grupie tylko 1 osoba posiada stopień naukowy w dyscyplinie językoznawstwo, która jest dyscypliną wiodącą dla kierunku; dodatkowo dorobek naukowy tej osoby nie jest ściśle powiązany z językoznawstwem hiszpańskim. W związku z powyższym, dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe osób związanych z kształceniem filologicznym w zakresie filologii hiszpańskiej nie zapewnia prawidłowej realizacji zajęć związanych z dyscypliną wiodącą dla kierunku, czyli językoznawstwem.

W grupie nauczycieli akademickich związanych z kształceniem filologicznym w zakresie filologii norweskiej, w tym praktycznej nauki języka norweskiego znajdują się 2 osoby ze stopniem naukowym doktora w dyscyplinie językoznawstwo, 1 ze stopniem doktora w dyscyplinie archeologia, 1 ze stopniem doktora w dyscyplinie nauki o sztuce oraz 1 magister filologii norweskiej i 1 magister sztuki. Dorobek naukowy tej grupy nauczycieli akademickich odpowiada dyscyplinom, w których uzyskali oni stopnie naukowe. W tej grupie nie wykazano osoby posiadającej stopień naukowy w dyscyplinie literaturoznawstwo, do której jest przyporządkowany kierunek; niemniej jednak dorobek naukowy osoby ze stopniem w dyscyplinie nauki o sztuce sytuuje się na pograniczu nauki o sztuce i literaturoznawstwa, co umożliwia prawidłową realizację zajęć związanych z literaturoznawstwem.

Struktura kwalifikacji w grupie nauczycieli akademickich związanych z kształceniem filologicznym w zakresie filologii angielskiej i amerykanistyki, filologii germańskiej oraz filologii norweskiej, a także liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwia prawidłową realizację zajęć. Na specjalności *filologia hiszpańska* liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwia prawidłową realizację zajęć, natomiast struktura kwalifikacji w tej grupie nauczycieli akademickich – jak już wskazano powyżej - nie zapewnia takiej możliwości ze względu na niedostateczną liczbę osób ze stopniem lub dorobkiem naukowym w dyscyplinie językoznawstwo, która jest dyscypliną wiodącą na kierunku. Zauważyć można także, że w obrębie wszystkich specjalności językowych wykorzystanie kwalifikacji kadry dydaktycznej nie jest optymalne, szczególnie w odniesieniu do zajęć o charakterze praktycznym oraz zajęć związanych z nabywaniem przez studentów umiejętności powiązanych z prowadzeniem badań aplikacyjnych.

Nauczyciele akademicy posiadają formalne kompetencje dydaktyczne i udokumentowany dorobek dydaktyczny umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Wielu z nich to pracownicy z długim stażem zawodowym związanym z pracą dydaktyczną na uczelniach; część wykładowców posiada praktyczne zawodowe doświadczenie jako nauczyciele w szkołach państwowych i w szkołach językowych. Są oni twórcami autorskich programów dydaktycznych, autorami materiałów dydaktyczno-metodycznych oraz kursów e-learningowych. Jak wykazały hospitacje zajęć nauczyciele są dobrze przygotowani merytorycznie i językowo do ich prowadzenia. Jednak w wielu przypadkach nie są przygotowani do prowadzenia zajęć w formach aktywizujących. Zajęcia o charakterze warsztatowym i konwersatoryjnym prowadzone są w formie klasycznych ćwiczeń, które nie aktywizują studentów do pracy w parach i grupach, co utrudnia nabywanie przez nich kompetencji społecznych i umiejętności związanych z pracą w grupie. Ponadto prowadzenie przez nauczycieli akademickich głównie badań podstawowych nie zapewnia w pełni kompetencji dydaktycznych do opieki nad pracami dyplomowymi o charakterze aplikacyjnym. Rekomenduje się doskonalenie warsztatu i kompetencji dydaktycznych nauczycieli prowadzących zajęcia o charakterze warsztatowym i konwersatoryjnym o różne formy aktywizujące studentów.

Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni odpowiada stawianym wymaganiom ustawowym i umożliwia prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele akademicki nie są nadmiernie obciążani nadgodzinami. Pozostałe osoby prowadzące zajęcia obciążane są w sposób niekolidujący z ich innymi obowiązkami zawodowymi, co również umożliwia prawidłową realizację zajęć. Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami.

Realizacja zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jest na bieżąco kontrolowana przez menadżera kierunku.

Uczelnia prowadzi transparentną politykę kadrową opartą na przepisach wewnętrznych. Przy doborze nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć decydującymi kryteriami są: albo dorobek nauczycieli akademickich, albo ich doświadczenie i praktyka zawodowa. Jednak przyjęte zasady i procedury nie są w pełni skuteczne. Można bowiem wskazać sygnalizowane już przypadki, w których ani dorobek naukowy, ani doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią nie odpowiadają zakresowi określonego w nazwie zajęć i wyznaczonym im celom. Przykładowo, na specjalności *filologia angielska* osoba ze stopniem doktora w dyscyplinie językoznawstwo prowadzi zajęcia *kultura i historia angielskiego obszaru językowego 1 i 2*, przy czym ani zainteresowania badawcze, potwierdzone publikacjami (dorobek z ostatnich sześciu lat obejmuje dwa rozdziały w monografiach poświęcone dydaktyce nauczania języka obcego), ani doświadczenie zawodowe nie są związane z szeroko pojętą kulturą krajów angielskiego obszaru językowego czy realioznawstwem. Paralelne zajęcia na specjalności *amerykanistyka - kultura i historia Stanów Zjednoczonych 1 i 2* prowadzone są przez magistra metodyki nauczania języka obcego, którego publikacje i doświadczenie zawodowe również nie są związane z zakresem określonym w tytule zajęć, a fakt bycia rodzimym użytkownikiem języka angielskiego nie może być jedynym kryterium doboru obsady zajęć, w szczególności gdy zajęcia są prowadzone w formie wykładu. Przekazanie wiedzy i umiejętności adekwatnej do stopnia zaawansowanego właściwego dla 6 poziomu PRK, wymaga adekwatnych kompetencji, które nabywane są najczęściej wraz z osiąganiem kolejnych poziomów naukowego awansu zawodowego i w ramach stałej aktualizacji wiedzy i umiejętności, realizowanej szczególnie poprzez prowadzenie własnej pracy badawczej. Nieprawidłowości w obsadzie wynikające z nieproporcjonalnej reprezentacji nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym lub dorobkiem naukowym w zakresie dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek, zaobserwowano zwłaszcza na specjalności *filologia hiszpańska*. Niewystarczający potencjał kadrowy w zakresie językoznawstwa skutkuje tym, że zajęcia *wstęp do językoznawstwa* oraz *historia języka hiszpańskiego* prowadzone są przez osobę ze stopniem doktora w dyscyplinie filozofia, której udokumentowany dorobek naukowy nie jest związany z językoznawstwem. Wspomniana osoba prowadzi również *seminarium magisterskie - translatologia*, w ramach którego - zgodnie z informacją zawartą w karcie zajęć - mają powstać prace podejmujące „tematy o charakterze słownikowym, terminologicznym, etc., rozpatrywane w obszarze językowej komparatystyki języków polskiego i hiszpańskiego”.

W kontekście wykorzystywania potencjału kadrowego w procesie dyplomowania należy zwrócić uwagę również na doświadczenie badawcze opiekunów prac dyplomowych i recenzentów. W przeważającej większości opiekunami prac dyplomowych są pracownicy co najmniej ze stopniem naukowym doktora, którzy mają odpowiednie kwalifikacje, potwierdzone publikacjami, aby być

opiekunami prac o charakterze teoretycznym, przeglądowym, analitycznym, systematyzującym, które sytuują się w obrębie badań podstawowych. Przekłada się to na charakter prac dyplomowych, które nie mają w większości przypadków charakteru aplikacyjnego czy wdrożeniowego, zgodnego z praktycznym profilem studiów. Inny związany z tym problem dotyczy powierzania prowadzenia zajęć o charakterze kształtujących umiejętności praktyczne (kluczowych dla sylwetki absolwenta kierunku) osobom, których doświadczenie zawodowe dotyczy wyłącznie środowiska akademickiego i nie jest powiązane z zastosowaniem wiedzy filologicznej w obszarach działalności zawodowej. Przykładem mogą tu być następujące zajęcia: na specjalności *filologia angielska* - *tłumaczenia ustne kabinowe/konferencyjne*; na specjalności *filologia germańska* - *wstęp do języka w biznesie, wstęp do języka IT, komunikacja w przedsiębiorstwach, warsztaty języka w środowisku zawodowym, komunikacja marketingowa i PR, wprowadzenie do nauk o biznesie w języku niemieckim*; na specjalności *filologia hiszpańska* - *wstęp do języka w biznesie, wstęp do języka IT, warsztaty języka w środowisku zawodowym i ustne tłumaczenia specjalistyczne*.

Uczelnia wspiera podnoszenie kompetencji dydaktycznych pracowników poprzez oferowanie nauczycielom akademickim udziału w szkoleniach zawodowych lub dydaktycznych. W związku z sytuacją pandemiczną Uczelnia zorganizowała szereg szkoleń z zakresu prowadzenia zajęć zdalnych (18 szkoleń tematycznych). Planowane są kolejne szkolenia z wystąpień publicznych, różnic międzypokoleniowych czy radzenia sobie ze stresem. Zauważyć jednak można potrzebę przeprowadzenia szkoleń dydaktycznych związanych z prowadzeniem zajęć w formach aktywizujących, w tym zajęć służących kształtowaniu praktycznych umiejętności zawodowych. Uczelnia zapewnia właściwe wsparcie techniczne, a nauczyciele przygotowani są do realizacji zajęć z wykorzystaniem platform e-learningowych, na której umieszczane są materiały dla studentów, a także z wykorzystaniem komunikatorów. Niemniej nauczyciele prowadzący zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie w pełni wykorzystują możliwości funkcjonalne dostępnych narzędzi. Rekomenduje się sprofilowanie szkoleń w zakresie funkcjonalności narzędzi do pracy z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, metod aktywizacji studentów, a w szczególności szkoleń w zakresie wprowadzania metod umożliwiających wykonywanie przez studentów praktycznych czynności zawodowych.

Nauczyciele akademicki podlegają ocenie w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem poprzez prowadzoną na Uczelni ewaluację prowadzonych zajęć dydaktycznych w formie anonimowej elektronicznej ankiety studenckiej oraz przez hospitację zajęć przeprowadzanych wśród pracowników dydaktycznych nie rzadziej niż co dwa lata. Celem badań sondażowych prowadzonych wśród studentów jest zbadanie ich opinii o zgodności treści programowych zajęć z opisem zamieszczonym w karcie zajęć oraz jakości pracy prowadzącego zajęcia nauczyciela akademickiego. Szczegółowej, odrębnej ocenie poddany jest promotor prac dyplomowych. Ankietyzacja jest anonimowa, przeprowadzana dwa razy w każdym roku akademickim po zakończeniu zajęć w semestrze i podlegają jej wszystkie zajęcia dydaktyczne prowadzone w Uczelni.

Wszyscy nauczyciele akademicki podlegają okresowej ocenie nie rzadziej niż raz na cztery lata. Sposób przeprowadzania oceny okresowej oraz jej zakres określają stosowne procedury Uczelni. Ocena okresowa obejmuje działalność dydaktyczną, naukową i organizacyjną nauczyciela akademickiego. W ocenie okresowej uwzględniane są wyniki ankiet studenckich i hospitacji zajęć.

Wyniki okresowych przeglądów kadry i ankiet studenckich mają wpływ na politykę kadrową i mogą skutkować formułowaniem oczekiwań odnoszących się do indywidualnych ścieżek rozwojowych. Wyniki ankiet studenckich i hospitacji są przekazywane nauczycielom akademickim przez menadżera kierunku w celu dostarczenia im informacji zwrotnej dotyczącej jakości prowadzonych zajęć, co – w założeniu – przekładać się ma na ich doskonalenie. Negatywna ocena w ankietach studenckich skutkuje rozmową z menadżerem kierunku, który decyduje o wdrożeniu procedury jakościowej.

Rozwój naukowy części nauczycieli związany jest z ich wcześniejszym lub równoległym zatrudnieniem w innych uczelniach. Niemniej Uczelnia wspiera rozwój naukowy nauczycieli akademickich poprzez finansowanie wyjazdów na konferencje i seminaria naukowe, pomoc w opracowywaniu grantów, zapewnienie pracownikom dostępu do aktualnej literatury naukowej oraz baz naukowych etc. Uczelnia zapewnia także możliwość publikacji wyników badań we własnym wydawnictwie; jest także wydawcą dwóch czasopism naukowych, co stanowi dodatkową przestrzeń publikacyjną dla pracowników. Uczelnia umożliwia także pracownikom wyjazdy do uczelni zagranicznych w ramach Programu Erasmus+. Dodatkowym elementem motywującym i wspierającym rozwój kadry w zakresie pracy dydaktycznej i naukowej są oferowane przez Uczelnię nagrody dla pracowników za działalność dydaktyczną, publikację naukową i działalność organizacyjną. Zauważyć jednak można, że wsparcie oferowane przez Uczelnię nie przekłada się na rozpoznawanie przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia potrzeb w zakresie doskonalenia umiejętności dydaktycznych związanych z praktycznym profilem studiów. Rekomenduje się motywowanie kadry do poszukiwania bardziej optymalnych rozwiązań prowadzenia zajęć na kierunku o profilu praktycznym, zarówno w kontekście efektów związanych z wiedzą, jak i efektów związanych z kształtowaniem praktycznych umiejętności i kompetencji zawodowych.

Realizowana w Uczelni polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów i reagowania na przypadku zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec kadry prowadzącej. Powyższe kwestie zostały sformalizowane w Statucie WSB we Wrocławiu oraz Regulaminie pracy; w Uczelni powołano także Rzecznika dyscyplinarnego nauczycieli akademickich.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami nie zapewniają w pełni prawidłowej realizacji zajęć oraz osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. W odniesieniu do specjalności *filologia hiszpańska* zdiagnozowano brak przedstawiciela dyscypliny naukowej językoznawstwo, wiodącej dla kierunku. Natomiast w odniesieniu do całego kierunku stwierdzono niedobór kadry badawczo-dydaktycznej prowadzącej badania o charakterze aplikacyjnym. Skutkuje to bezpośrednio nieprawidłowościami w obsadzie zajęć, jak również ma wpływ na charakter powstających prac dyplomowych niezgodnych z profilem praktycznym. Polityka kadrowa nie zapewnia zatem doboru nauczycieli akademickich w sposób umożliwiający w pełni prawidłową realizację zajęć na profilu praktycznym.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z:

- niezapewnienia wśród nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na specjalności *filologia hiszpańska* osób ze stopniem naukowym lub dorobkiem naukowym w dyscyplinie językoznawstwo, do której został przyporządkowany kierunek;
- polityki kadrowej, która nie zapewnia doboru nauczycieli akademickich umożliwiającego w pełni prawidłową realizację zajęć, w tym w szczególności o charakterze praktycznym oraz związanych z nabywaniem przez studentów umiejętności powiązanych z prowadzeniem badań aplikacyjnych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się:

1. zapewnienie wśród nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na specjalności *filologia hiszpańska* osób ze stopniem naukowym lub dorobkiem naukowym w dyscyplinie językoznawstwo, do której został przyporządkowany kierunek;
2. zapewnienie właściwej obsady wszystkich zajęć na kierunku, w szczególności pod kątem zgodności dorobku naukowego z zakresami określonymi w nazwie prowadzonych zajęć i wyznaczonymi im celami, jak również uwzględnianie rzeczywistego dorobku praktycznego przy przydzielaniu zajęć kształtujących umiejętności zawodowe;
3. podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa jest zgodna z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz adekwatna do rzeczywistych warunków przyszłej pracy. Proces kształcenia na kierunku filologia odbywa się na terenie kompleksu pięciu budynków mieszczących się w centrum Wrocławia, gdzie znajdują się pracownie laboratoryjno-dydaktyczne dysponujące 8455 miejscami siedzącymi dla studiujących. Uczelnia dysponuje 3 salami konferencyjnymi, 5 aulami, 9 salami wykładowymi, 125 ćwiczeniowymi, 2 salami do tłumaczeń symultanicznych oraz czytelnią internetową i 38 pracowniami komputerowymi: 23 sale stanowią laboratoria wyposażone w terminale przeznaczone do pracy w środowisku VDI, 13 sal wyposażonych jest w komputery stacjonarne. Infrastruktura ta wykorzystywana jest do prowadzenia zajęć na ocenianym kierunku.

Sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej, umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy związanych z kierunkiem. Wszystkie sale dydaktyczne wyposażone są w projektory

multimedialne oraz tablice suchościeralne. Duże sale wyposażone są w zestawy nagłaśniające. Dodatkowo Uczelnia posiada stanowiska do pracy przy komputerze dla pracowników i studentów mieszczących się w czytelni. Również pomieszczenia instytutów są wyposażone w zestawy komputerowe. Większość sal jest w pełni klimatyzowana.

Studenci kierunku filologia mają możliwość nauki i ćwiczenia tłumaczeń ustnych, w tym kabinowych i symultanicznych, w dwóch nowoczesnych laboratoriach tłumaczeniowych. W każdym laboratorium znajdują się 22 stanowiska nadawczo-odbiorcze (z zainstalowanymi profesjonalnymi konsolami do tłumaczeń ustnych wraz ze specjalistycznymi słuchawkami multimedialnymi), w tym 4 w kabinach do tłumaczeń ustnych. Laboratoria wyposażane są w dwa połączone ze sobą systemy: system wspomagający lektorów w nauczaniu języka obcego (system posiada np. rozbudowane opcje dialogowe „każdy z każdym”) i system nauczania tłumaczy ustnych poprzez symulację rzeczywistych warunków pracy podczas konferencji. System umożliwia także jednoczesny zapis tłumaczeń wszystkich studentów oraz późniejsze ich odtworzenie. Połączenie tych dwóch systemów pozwala na symulację warunków pracy tłumacza ustnego, naśladowanie typowych sytuacji tłumaczeniowych podczas konferencji, komunikację pomiędzy prowadzącym i studentami oraz łączenie studentów w dowolne grupy zadaniowe. Mogą one także, a nawet powinny być, wykorzystywane w nauce fonetyki. Kabinę mogą być wykorzystywane do przeprowadzania egzaminów lub testów ustnych w trakcie trwania zajęć. Zajęcia prowadzone w laboratoriach to: *tłumaczenia ustne kabinowe/konferencyjne* i *warsztat pracy tłumacza ustnego* (studia II stopnia).

Laboratoria tłumaczeniowe znacznie poszerzają możliwości szkolenia językowego i treningu eksperckich umiejętności użytkowych (tłumaczeń) oraz umożliwiają zarządzanie grupą uczących się. Zainstalowane w laboratoriach oprogramowanie jest właściwe i wskazane do nauczania języka obcego. Pozwala bowiem na osiągnięcie efektów uczenia się związanych np. z fonetyką języków obcych. Metody kształcenia związane z wykorzystaniem tej infrastruktury w dydaktyce fonetyki nie zostały jednak eksplicytnie zaakcentowane w sylabusach. Rekomenduje się uwzględnienie wykorzystania infrastruktury do nauki fonetyki języków obcych w metodach dydaktycznych zajęć.

Infrastruktura informatyczna Uczelni, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, specjalistyczne oprogramowanie są sprawne, bardzo nowoczesne, nieodlagające od aktualnie używanych w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz w pełni umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk w pracowniach dydaktycznych i komputerowych, są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają w pełni prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych oraz ich wyposażenie techniczne i liczba miejsc w czytelni umożliwiają wygodne korzystanie z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Biblioteka WSB znajduje się na terenie kampusu uczelnianego. Biblioteka dysponuje strefą wolnego dostępu oraz czytelnią dla 36 osób z 11 stanowiskami komputerowymi ze stałym łączem internetowym, w tym dwoma stanowiskami dostosowanymi do

potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydziałowa biblioteka dysponuje 17 miejscami pracy dla czytelników, 5 stanowiskami komputerowymi ze stałym łączem internetowym, w tym dwoma dla osób z niepełnosprawnościami. Godziny otwarcia bibliotek są zgodne z oczekiwaniami i potrzebami osób studiujących na wizytowanym kierunku. Biblioteka Główna czynna jest 7 dni w tygodniu w godzinach: poniedziałek, środa, piątek, sobota: 9-17, wtorek: 9-18, czwartek: 9-12, niedziela: 9-15. Biblioteka Wydziałowa jest czynna 7 dni w tygodniu w godzinach: poniedziałek, wtorek, piątek: 8-16, środa: 9-17, czwartek: 8-12, sobota, niedziela: 9-16.

Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP.

Na terenie kampusu zapewniony jest stały dostęp do Internetu. Sieć dydaktyczna Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu korzysta z łącza światłowodowego, symetrycznego o przepustowości 10 Gb/s. Łącze internetowe uczelni jest zabezpieczone poprzez zintegrowany system bezpieczeństwa. W skład sieci Wi-Fi wchodzi ponad 100 punktów dostępowych, pozwalając na pokrycie całości kampusu powszechnie dostępną siecią Internetu bezprzewodowego. Studenci mają umożliwiony dostęp do sieci bezprzewodowej, komputerów i specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań i projektów.

Stanowiska komputerowe umożliwiające uczestnictwo w zajęciach studentom z niepełnosprawnościami, przede wszystkim osobom słabowidzącym, znajdują się w Biurze ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON). Rekomenduje się doposażenie pracowni komputerowych np. w stanowiska z monitorami o dużej przekątnej ekranu, które ułatwiałyby studentom z dysfunkcją wzroku pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej.

Pomieszczenia biblioteczne znajdują się w przyziemiu, przestrzeń jest zorganizowana funkcjonalnie, bez ograniczeń dla osób z dysfunkcjami ruchowymi. Komunikacja z innych poziomów jest zapewniona dzięki windzie.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwia pełną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi. W celu realizacji programów studiów na kierunku filologia (I i II stopień), nie tylko w okresie pandemicznym, wykorzystywany jest szereg zasobów, umożliwiających kształcenie synchroniczne i asynchroniczne. Popularne środowisko nauczania zdalnego umożliwia wprowadzanie elementów e-learningowych na zajęciach lub elektroniczną dystrybucję materiałów dydaktycznych. Przyjęte rozwiązania umożliwiają prowadzenie procesu kształcenia i podtrzymywanie kontaktu między nauczycielami akademickimi i studentami, przy wykorzystaniu kilku narzędzi jednocześnie.

Na wszystkich komputerach stacjonarnych zainstalowane są nowoczesne systemy operacyjne. Dodatkowo komputery posiadają oprogramowanie do wirtualizacji innych systemów. Ponadto na komputerach zainstalowane jest oprogramowanie specjalistyczne, np. do symulacji działania przedsiębiorstwa (dostępne z każdej pracowni), oprogramowanie biurowe i graficzne. Oprogramowanie jest nowoczesne i umożliwia prawidłową realizację zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych. Przeprowadzanie zdalnych zajęć laboratoryjnych umożliwia środowisko VDI (Virtual Desktop Infrastructure). Studentom udostępnia się 50 TB przestrzeni dyskowej, 5 TB pamięci RAM i łącznie 1 THz CPU.

Zasoby biblioteczne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiając osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Księgozbiór Biblioteki WSB liczy ponad 100 000 woluminów, z czego ponad 16 200 powiązanych jest z kształceniem na kierunku filologia. Zasoby te uzupełnia ponadto 3300 pozycji multimedialnych. Większość zgromadzonych zbiorów stanowią pozycje niezbędne zarówno do nauki, jak i pracy badawczej, głównie w językach angielskim, niemieckim, hiszpańskim, włoskim, norweskim i polskim. Zbiory podzielone są w ramach poszczególnych specjalizacji wg określonych obszarów tematycznych, takich jak np. językoznawstwo, przekład, historia literatury, literatura piękna, realioznawstwo itp. (brak działu literaturoznawstwo). Rekomenduje się poszerzenie zasobów bibliotecznych o publikacje z zakresu tematycznego: teorie i metodologie badań literaturoznawczych. Osobny dział gromadzi zasoby wykorzystywane do praktycznego kształcenia językowego. Obejmuje on m.in. publikacje z zakresu leksyki, gramatyki opisowej i praktycznej oraz fonetyki. W bibliotece wyszczególniono także działy seminaryjne, gromadzące materiały wykorzystywane na poszczególnych seminariach licencjackich i magisterskich. Rekomenduje się dalszą rozbudowę księgozbioru powiązanego z nowoczesnym przygotowaniem do wykonywania zawodu tłumacza (w zakresie tłumaczenia pisemnego, ustnego, konferencyjnego) oraz zawodów wykorzystujących wysokie kompetencje językowe, w tym tłumaczeniowe (w strukturach firm i korporacji międzynarodowych), kształceniem filologicznym, poprzez pozyskiwanie publikacji wspierających prowadzenie kształcenia na profilu praktycznym, szczególnie mając na uwadze planowane poszerzenie oferty dydaktycznej.

Biblioteka prenumeruje także czasopisma naukowe: 90 tytułów drukowanych i 270 cyfrowych. Zasoby filologiczne tworzą, m.in. „Academic Journal of Modern Philology”, „Acta Universitatis Wratislaviensis Anglica Wratislaviensis”, „Acta Universitatis Wratislaviensis. Estudios Hispánicos”, „Acta Universitatis Wratislaviensis Studia Linguistica”, „Germanica Wratislaviensis”, „Studia Anglica Posnaniensis”, „Poznań Studies in Contemporary Linguistics”, „Glottodidactica”, „Itinerarios”, „Między Oryginałem a Przekładem”, „Przekładaniec”, „Rocznik Przekładoznawczy”, „Studia Iberystyczne”, „Studia Niemcoznawcze”. W bibliotece dostępne są także obcojęzyczne czasopisma polityczno-społeczne, np. „Der Spiegel”, „The Economist”, „Dialog”, „Schlesisches Wochenblatt”. Rekomenduje się poszerzenie oferty czasopism naukowych z zakresu językoznawstwa stosowanego, co przyczyni się do wzmocnienia praktycznego wymiaru kształcenia na ocenianym kierunku.

Tradycyjne zasoby biblioteczne w formie drukowanej uzupełniane są o zasoby cyfrowe. W ramach wirtualnej biblioteki dostępne jest piśmiennictwo i bazy bibliograficzne, na przykład z EBSCO, IBUK Libra, Elsevier, Springer i Wiley, British National Corpus, WBN. Wszystkie bazy i elektroniczne zasoby wiedzy są dostępne z każdego komputera sieci uczelnianej, na całym kampusie. W celu ułatwienia czytelnikom korzystania z zasobów elektronicznych zainstalowano sieć HAN (Hidden Automatic Navigator), dzięki której – po zalogowaniu się jako użytkownik Biblioteki WSB - można przeglądać zawartość baz również spoza sieci uczelnianej.

Zasoby filologiczne biblioteki wydziałowej zawierają pozycje zalecane w sylabusach w wystarczającej liczbie egzemplarzy. Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne umożliwiają więc prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Zasoby biblioteczne związane z dyscypliną naukową językoznawstwo, w szczególności przekładoznawstwo i glottodydaktyka, oraz literaturoznawstwo, choć w mniejszym zakresie, umożliwiają prowadzenie badań aplikacyjnych w tych dyscyplinach. System informacyjno-biblioteczny WSB jest dostosowany do wykorzystania przez osoby z niepełnosprawnościami. Biblioteka i czytelnia są wyposażone

w odpowiedni sprzęt dla osób słabowidzących (komputer dedykowany oraz skaner powiększający). Zapewnione są również odpowiednie ciągi komunikacyjne (brak progów, przestrzeń dostosowana dla osób z niepełnosprawnością ruchową). Rekomenduje się wyposażenie biblioteki w specjalne programy dla osób niedowidzących i niedosłyszących.

Uczelnia zapewnia udział studentów w okresowych przeglądach infrastruktury i doskonaleniu bazy dydaktycznej. Studencka ocena infrastruktury dydaktycznej, bibliotecznej i informacyjnej dokonywana jest poprzez badanie ankietowe, którego wyniki mają wpływ na podejmowane przez Uczelnię działania doskonalące warunki realizacji procesu kształcenia. Natomiast nauczyciele akademicy pracujący w WSB nie mają możliwości dokonywania oceny zasobów infrastruktury oraz środków wsparcia w sposób sformalizowany. Angażowanie ich w ocenę i doskonalenie infrastruktury nie ma charakteru systemowego w Uczelni. Rekomenduje się poddanie systematycznej kompleksowej ocenie przez nauczycieli akademickich infrastruktury służącej kształceniu oraz wykorzystanie wyników tych przeglądów w doskonaleniu infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej.

Zbiory biblioteczne są systematycznie wzbogacane o nowe pozycje książkowe oraz multimedialne, które ściśle powiązane są z procesem kształcenia (literatura wskazana w sylabusach zajęć). Księgozbiór Biblioteki Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu jest na bieżąco monitorowany przez menadżerów kierunków, którzy na etapie weryfikacji kart zajęć, a także podczas hospitacji zajęć sprawdzają dostępność zalecanej literatury przedmiotu. Zarówno pracownicy, jak i studenci Uczelni mają możliwość zgłaszania potrzeb zakupu literatury koniecznej do prowadzenia działalności naukowej i/lub dydaktycznej i uzupełniania w ten sposób zasobów bibliotecznych. W przeglądzie zasobów bibliotecznych nie biorą udziału przedstawiciele studentów. Rekomenduję się zapewnienie udziału studentów w okresowych przeglądach służących poszerzaniu i uzupełnianiu zasobów bibliotecznych i doskonaleniu infrastruktury bibliotecznej.

Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnością na bieżąco monitoruje liczbę studentów z niepełnosprawnościami wraz ze szczegółową informacją na temat rodzajów niepełnosprawności oraz potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Umożliwia to dostosowanie działań Uczelni do aktualnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, np. poprzez zakupu sprzętu ułatwiającego naukę (laptopy, tablety, dyktafony, specjalne stoły, biurka itp.).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne wykorzystywane w kształceniu na kierunku filologia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane na ocenianym kierunku w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi, jest połączona z innymi systemami uczelnianymi oraz dostępna dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami.

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia przedstawiła grono interesariuszy wizytowanego kierunku, stanowiących podstawę jego współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Szeroko pojętą obsługą współpracy zajmuje się funkcjonujący w ramach Uczelni Instytut Współpracy z Biznesem. Dla lepszej realizacji celów tej współpracy opracowano Program Partnerstwa Biznesowego, który określa możliwości współpracy pomiędzy Uczelnią a biznesem. Każdy kierunek powołuje Radę Biznesu, w skład której wchodzi zarówno przedstawiciele firm i instytucji współpracujących, jak i przedstawiciele Uczelni, w tym kierunku.

Konstruowanie program studiów na wizytowanym kierunku poprzedzono profesjonalnym badaniem rynku pracy w 2019 r. Jako grupę docelową badania obrano firmy, które stanowią zawodowy rynek pracy właściwy dla kierunku, którego koncepcja kształcenia zakłada przygotowanie do funkcjonowania na bardzo szeroko pojmowanym rynku pracy: firmy oferujące usługi IT, usługi finansowe, transportowe i spedycyjne, edukacyjne (szkoły językowe), tłumaczeniowe (biura i agencje), hotelarskie i turystyczne, marketingowe i public relations, a także media i wydawnictwa (telewizja, radio, prasa, serwisy internetowe) oraz agencje pracy. Wyniki badania wykorzystano do zaplanowania obecnych programów, uwzględniających specjalności i specjalizacje wynikające z badania potrzeb rynku. Szersze prace nad opracowaniem aktualnej oferty programowej miały miejsce nieco wcześniej, to jest w latach 2017-2019, w ramach projektu unijnego „Języki specjalistyczne i tłumaczenia branżowe dla obszarów DIS”, którego celem było dostosowanie programów kształcenia praktycznego na studiach II stopnia kierunku filologia w WSF do potrzeb gospodarki i pracodawców reprezentujących dolnośląskie inteligentne specjalizacje (DIS). Na podstawie projektu opracowano programy szerzej opisane w raporcie samooceny.

Celem działania Rad Biznesu jest konsultowanie programów studiów pod kątem potrzeb rynku pracy, proponowanie modyfikacji lub wprowadzenia nowych kierunków lub specjalności. Spotkania Rady odbywają się dwukrotnie w ciągu roku i obejmują prowadzenie dyskusji programowych, poszukiwanie nowych partnerów i miejsc praktyk. W skład Rady Biznesu kierunku filologia wchodzi przedstawiciele szkół językowych (3), banków (2), firm doradczych (2), organizacji pozarządowej zrzeszającej prawników i filologów (1) oraz absolwenci kierunku (2). Inni przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego uczestniczący w spotkaniu reprezentowali biuro tłumaczeń, firmę z branży business services, firmę branży turystycznej i hipermarket oraz szkoły publiczne. Wobec powyższego uznać należy, że rodzaj i zakres działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje jest zgodny z generyczną w odniesieniu do obszaru działalności zawodowej absolwentów koncepcją kształcenia na kierunku, a zatem również wynikającymi z niej nie w pełni precyzyjnymi sektorami zawodowego rynku pracy.

Współpraca interesariuszy z Uczelnią jest stała, systematyczna, zauważalna i merytoryczna, ale pracodawcy nie są przez Uczelnię wykorzystywani w takim zakresie i w takiej formie oraz z taką częstotliwością, na jakie są gotowi i chętni. W działaniu Uczelni w obrębie wizytowanego kierunku wyraźny jest bowiem trend opierania się w kształtowaniu oferty edukacyjnej, koncepcji kształcenia, określaniu celów i efektów uczenia się na badaniach zewnętrznych lub wypracowaniu ich w ramach projektów unijnych, takich jak wyżej opisany projekt „Języki specjalistyczne i tłumaczenia branżowe dla obszarów DIS”, w nieco mniejszym stopniu Uczelnia bierze pod uwagę możliwość opierania się na bieżącej współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Współpraca ta koncentruje się na zapewnieniu miejsc praktyk zawodowych dla studentów wizytowanego kierunku. W przypadku organizacji pozarządowej współpraca przyjmuje postać wolontariatu studentów. Podobną formę przyjmują działania wspierające organizację konkursów (np. „Poliglota w biznesie” – konkurs dla uczniów szkół średnich). Inną istotną formę współpracy między otoczeniem społeczno-gospodarczym a wizytowanym kierunkiem stanowi udział praktyków w prowadzeniu zajęć na Uczelni. Aktywny udział otoczenia w opracowywaniu koncepcji kształcenia, określaniu efektów uczenia się oraz realizacji i doskonaleniu programu studiów odbywa się przede wszystkim dzięki Radom Biznesu.

W trakcie czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców, w różnych formach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym był ograniczony.

Ocena udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie kształcenia stanowi przedmiot zainteresowania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. W raporcie Komisji za semestr lato 2019/2020 dokonano analizy otoczki instytucjonalnej tej współpracy w kontekście jednostek w niej uczestniczących (Instytut Współpracy z Biznesem, Biuro Karier, Międzynarodowe Centrum Kompetencji, Rady Biznesu). Raport nie zawiera jednak szczegółowej analizy przebiegu współpracy, jej intensywności, zakresu i form. Rekomenduje się objęcie pogłębioną refleksją oceny współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i sposobów jej doskonalenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, ma miejsce i dotyczy zarówno inicjatyw, mających na celu wspieranie kształcenia na kierunku, jak i organizacji praktyk. Na kierunku funkcjonuje Rada Biznesu, której zadaniem jest opiniowanie proponowanych zmian w realizacji programu studiów i zgłaszanie potrzeb wynikających z dynamicznie zmieniającego się rynku pracy.

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest w pełni zgodny z generycznymi w tym zakresie koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich nie w pełni precyzyjnymi obszarami działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku. Istotną część otoczenia społeczno-gospodarczego stanowią placówki oświatowe, co w sytuacji wygaszania specjalizacji nauczycielskiej nie jest w pełni uzasadnione.

Współpraca z interesariuszami, w tym z pracodawcami, jest prowadzona systematycznie, a relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływu tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym, choć nie zawsze pogłębionym, ocenom, w tym z udziałem studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Międzynarodowa współpraca w odniesieniu do kierunku filologia dotyczy programu Erasmus+ oraz umów bilateralnych. Programy współpracy dotyczą wymiany studentów i pracowników, wspólnych badań, konferencji naukowych i praktyk studenckich. Umiędzynarodowieniu służy również zatrudnianie zagranicznych wykładowców, tzw. *native speakers*, w tym Amerykanów, Brytyjczyków, Niemców, Austriaków, Włochów i Hiszpanów. Organizowane są również przyjazdy zagranicznych wykładowców (np. z The Ohio State University) w celu prowadzenia zajęć, w tym wykładów gościnnych.

Uczelnia stwarza możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności studentów, m.in. poprzez realizację lektoratu z drugiego języka obcego na poziomie zaawansowania B1 na studiach I stopnia oraz B2 na studiach II stopnia. Uczelnia stwarza także możliwości zdawania egzaminów certyfikatowych przeprowadzanych przez TOEIC i otrzymanie międzynarodowego certyfikatu. Studenci mają też możliwość uczestniczenia w kursach językowych organizowanych przy współpracy z Business Lingua. Dzięki współpracy realizowanej w ramach programu Erasmus+, w tym z krajami partnerskimi, studenci mają możliwość do odbywania semestru lub dwóch semestrów studiów na uczelniach zagranicznych, między innymi w Hiszpanii, Austrii, Niemczech, Grecji i na Malcie. Uczelnia posiada bardzo bogatą ofertę podpisanych umów bilateralnych w oparciu o program Erasmus+ oraz Erasmus+ Kraje Partnerskie. W ramach wizytowanego kierunku współpraca międzynarodowa obejmuje ośrodki

akademiczne w takich państwach, jak: Meksyk, Argentyna, Gruzja, Chiny, Japonia czy Ukraina. Studenci są informowani o możliwości aplikowania na studia poprzez stronę internetową, media społecznościowe, wiadomości e-mailowe oraz spotkania dotyczące zachęcania studentów do udziału w programach mobilności.

W ramach oferty z wymiany międzynarodowej mogą korzystać studenci i nauczyciele akademicy. W ostatnich latach, przed konsolidacją WSB z WSF, z możliwości wyjazdu na studia zagraniczne skorzystało 10 osób, a z praktyk 8 studentów. Należy również odnotować aktywny udział studentów w projektach zagranicznych. Jeśli chodzi o nauczycieli akademickich Uczelnia umożliwia kontakt z międzynarodowym środowiskiem filologicznym poprzez wspieranie udziału w międzynarodowych konferencjach i projektach naukowych oraz praktykach, w tym dydaktycznych.

Udział nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na kierunku filologia w ocenie umiędzynarodowienia jest zapewniony przez, na przykład, ankiety ewaluacyjne dotyczące zrealizowanego projektu międzynarodowego, a udział studentów zapewniony jest poprzez studencką ankietę.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicy są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu zapewnia systematyczne i kompleksowe wsparcie studentom filologii podczas procesu studiowania. W trakcie zajęć prowadzone są zróżnicowane formy aktywizacji

studentów z wykorzystaniem nowych technologii. Wśród tych form znajdują się, m.in. burze mózgów, a także prezentacje multimedialne stworzone indywidualnie lub grupowo przez studentów. Zajęcia praktyczne oraz teoretyczne kończą się zaliczeniami oraz egzaminami. Ich forma może być pisemna lub ustna i jest ona uzgadniana ze studentami. Studenci mogą skorzystać z konsultacji u nauczycieli akademickich podczas wyznaczonych przez nich godzin dyżurów, a także poza nimi, jeśli wyrażą taką potrzebę. W obecnym czasie dyżury te odbywają się w formie zdalnej przez różne platformy, telefonicznie lub mailowo.

Uczelnia zapewnia studentom wsparcie w zakresie przygotowania do kształcenia w formie hybrydowej lub zdalnej. Instrukcja do zajęć zdalnych jest ogólnodostępna na stronie internetowej Uczelni w zakładce „Naukę wspieramy technologią”. Zajęcia zdalne są odpowiednio zorganizowane, a w razie wszelkich trudności technicznych, studenci mogą uzyskać pomoc w rozwiązywaniu problemów.

Studenci mają możliwość uczestniczenia w pracach kół naukowych oferujących różnorodną tematykę badawczą, jednocześnie ucząc się pracy w zespole nadzorowanym przez doświadczonych nauczycieli akademickich. Studenci mają również możliwość, dzięki finansowaniu Uczelni, rozwijać swoją wiedzę i umiejętności poprzez uczestnictwo w konferencjach naukowych oraz w tworzeniu publikacji monografii pokonferencyjnych czy artykułów.

W przygotowaniu do wyjścia na rynek pracy wspiera studentów menadżer kierunku wraz z Biurem Karier WSB we Wrocławiu, które oferuje wsparcie studentom oraz absolwentom w organizacji praktyk oraz staży, a także pośredniczy w poszukiwaniu pracy. Pośrednictwo pracy skierowane jest dla osób, które wchodzi na rynek pracy, chcą zmienić miejsce zatrudnienia lub starające się wrócić na rynek pracy po dłuższej przerwie, poprzez aktywizację tych osób. Dodatkową formą działalności Biura Karier jest organizacja spotkań z interesariuszami zewnętrznymi, w trakcie których prezentują oni sylwetki firm lub etapy procesu rekrutacji. W ramach doradztwa zawodowego studenci mogą korzystać z indywidualnych oraz grupowych konsultacji, podczas których uzyskują pomoc w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, przeprowadzane są treningi rozmów kwalifikacyjnych i określone są predyspozycje zawodowe. W ofercie Biura są również warsztaty z kompetencji społecznych oraz umiejętności zwalczania stresu. Biuro oferuje konsultacje także z zakresu zakładania oraz prowadzenia własnej działalności społecznej, w tym: umiejętności pozyskiwania dofinansowań, czy tworzenia biznesplanu. Raz w roku Biuro organizuje trzydniowe szkolenie nazywane „Szkoła Liderów”, podczas którego studenci rozwijają wiedzę z zakresu przedsiębiorczości oraz umiejętności liderkich. Kolejną aktywnością Biura jest program mentoringowo-coachingowy, który umożliwia studentom WSB skorzystanie z półrocznego stażu u interesariuszy zewnętrznych. W trakcie stażu określają oni swój cel zawodowy, a także uzyskują wiedzę popartą doświadczeniem swojego mentora (interesariusza zewnętrznego).

Uczelnia studentom wybitnym zapewnia możliwość Indywidualnego Programu Studiów (IPS). W trakcie IPS jest możliwość zmiany zajęć wpisanych w program studiów studenta, formy ich zaliczenia oraz zaliczenia zajęć w innej uczelni, w tym w ramach studiów międzyobszarowych. Dzięki IPS student może rozszerzyć zakres wiedzy obowiązującej na podstawowym kierunku. IPS przewiduje także dostosowanie kolejności zaliczeń zajęć przez studenta. Dziekan przydziela studentowi z IPS opiekuna naukowego.

Uczelnia umożliwia studentom podjęcie aktywności sportowych, organizacyjnych oraz charytatywnych. Studenci mają możliwość rozwijania zainteresowań w organizacjach studenckich takich jak: AZS WSB we Wrocławiu czy samorząd studencki. Wśród dyscyplin są: piłka nożna

i koszykowa mężczyzn oraz piłka siatkowa dla kobiet i mężczyzn. Działania samorządu studenckiego opierają się na działalności organizacyjnej, kulturalnej oraz charytatywnej, w tym m.in. organizacji juwenaliów, integracji studenckich czy charytatywnych zbiórek. Dodatkowo dla studentów zainteresowanych przedsiębiorczością oraz nowymi technologiami funkcjonuje Akademia Cisco oraz Grupa Projektowa, których projektami są m.in. Akademia Zarządzania oraz Akademia Inwestycji. Wszelkie organizacje studenckie są wspierane merytorycznie, organizacyjnie oraz finansowo przez władze Uczelni.

WSB we Wrocławiu dostosowuje się do potrzeb różnych grup studentów. Każdy student, który znajdzie się w trudnej sytuacji (w tym m.in.: studenci oczekujący dziecka lub mający problemy zdrowotne) mają możliwość wnioskowania o indywidualną organizację studiów (IOS). IOS daje możliwość realizacji studiów według indywidualnego planu zajęć.

Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na wsparcie Uczelni. Główną jednostką czuwającą nad studentami z niepełnosprawnościami jest Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnością (BON), którym kieruje Pełnomocnik Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnością. Pełnomocnik oferuje studentom swoje wsparcie w trakcie studiowania poprzez integrację oraz aktywizację studentów. Oferowana pomoc jest dostosowana do potrzeb studenta. Dodatkowo, na swój wniosek, student może skorzystać z osobistego asystenta, którym może być osoba z środowiska akademickiego lub spoza. Do zadań asystenta należy wsparcie studenta z niepełnosprawnościami w przemieszczaniu się po terenie Uczelni, wsparcie w sporządzaniu notatek podczas zajęć, kserowaniu, komunikacji z nauczycielami akademickimi w sprawach organizacyjnych na Uczelni oraz wsparcie podczas korzystania z biblioteki. BON wraz z Biurem Karier wspiera także studentów z niepełnosprawnościami w poszukiwaniu miejsc pracy.

W ofercie WSB we Wrocławiu nie znajduje się wsparcie psychologiczne dla społeczności akademickiej. Rekomenduje się zapewnienie wsparcia psychologicznego dla interesariuszy wewnętrznych. Wymiar oraz zakres wsparcia powinien być dostosowany do potrzeb interesariuszy wewnętrznych. Ponadto rekomenduje się promowanie zdrowia psychicznego poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych. Wsparcie psychologiczne jest kluczowe dla prawidłowego rozwoju naukowego dla studentów, zwłaszcza w okresie pandemii SARS-Cov-2.

Dla studentów w trudnej przejściowej sytuacji materialnej jest możliwość wnioskowania o bezzwrotną pomoc finansową w postaci zapomogi. Dodatkowo studenci będący aktualnie wychowankami domu dziecka mogą starać się o obniżkę czesnego.

Wszelkie skargi oraz wnioski student ma prawo zgłosić do Dziekana. Wszystkie wnioski są rozpatrywane w drodze administracyjnej, tym samym są one przejrzyste. Jeśli składana skarga dotyczy zachowań niepożądanych, w tym mobbingu, dyskryminacji lub molestowania seksualnego, wówczas sprawę kieruje się do Pełnomocnika Rektora ds. przeciwdziałania dyskryminacji, mobbingowi i molestowaniu seksualnemu studentów. W kwestiach związanych ze wsparciem materialnym, studenci mają prawo odwołać się od negatywnej decyzji do Odwoławczej Komisji Stypendialnej. Zaprezentowany sposób weryfikacji skarg oraz wniosków zapewnia skuteczność.

Głównym mechanizmem zachęcającym studentów do osiągania wyróżniających się wyników w nauce, również osiągnięć naukowych, artystycznych i sportowych jest stypendium rektora, które jest świadczeniem ustawowym. Dodatkowo studenci z wybitnymi osiągnięciami mogą starać się o Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Następną formą wsparcia są stypendia dla wybitnych studentów, które ofiarowują interesariusze zewnętrzni, w tym gminy, z których pochodzą

studenci. W ramach wsparcia materialnego studenci mogą skorzystać ze świadczeń ustawowych, w tym stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych oraz zapomóg. Studenci WSB we Wrocławiu mogą szukać informacji nt. pomocy materialnej w dziekanacie, bezpośrednio u Władz oraz na stronach internetowych Uczelni i samorządu studenckiego. Samorząd studencki oferuje swoje wsparcie studentom WSB we Wrocławiu w trakcie procesu stypendialnego. Studenci I roku studiów mogą także uzyskać informacje na temat pomocy materialnej podczas spotkania organizacyjnego, odbywającego się na początku roku akademickiego. Studenci do dyspozycji mają przewodnik po stypendiach stworzony przez Uczelnię, w którym opisane są szczegółowe procedury, wzory wniosków, wykaz wymaganych dokumentów, informacje dotyczące miejsca składania dokumentów. Aktualne informacje dotyczące stypendiów są podane do wiadomości na koncie każdego studenta. O wszelkich informacjach na temat wsparcia finansowego dla studentów wybitnych informuje każdorazowo samorząd studencki, a także Uczelnia na stronach internetowych oraz w mediach społecznościowych.

Kadra wspierająca na Uczelni posiada kompetencje odpowiadające potrzebom studentów, które umożliwiają wszechstronne wsparcie w rozwiązywaniu spraw studenckich w trakcie procesu nauczania i uczenia się. Pracownicy Biur Karier posiadają kwalifikacje m.in. z doradztwa zawodowego, rozwoju kariery czy coachingu, dzięki czemu mogą odpowiednio pomóc studentom wchodzącym na rynek pracy. Na stronie internetowej Biura Karier student może pozyskać dane kontaktowe do pracowników Biura. Pracownicy Biura są dostępni dla interesariuszy popołudniami i weekendowo. Dla kierunku filologia dedykowany jest jeden z pracowników Biura, który zajmuje się kontaktem z menadżerem kierunku, jak również zbieraniem informacji dotyczących rozwoju kierunku na Uczelni oraz zapotrzebowania na rynku pracy.

Pracownicy dziekanatu oferują wsparcie studentom w sprawach związanych z procesem studiowania, w tym m.in. przedłużeniem ważności legitymacji studenckiej, otrzymaniem zaświadczenia o statusie studenta, wsparcie w złożeniu wszelkich wniosków oraz podań dotyczących toku studiów. Godziny otwarcia dziekanatu są dostępne w Extranecie w zakładce kontakty. Władze Dziekańskie posiadają wyznaczone godziny dyżurów przeznaczone dla studentów. Opiekę nad wszystkimi studentami filologii sprawuje menadżer kierunku. Do jego zadań należy wsparcie studentów w zakresie spraw dydaktycznych, naukowych i organizacyjnych.

Na kierunku filologia prowadzonym na WSB we Wrocławiu funkcjonuje od niedawna koło naukowe Language Cracker. Do koła został przydzielony opiekun, który wspiera studentów i pomaga w ustaleniach, dotyczących określenia jego kierunku działań. Koło może liczyć na wsparcie finansowe swoich działań z ramienia Władz Uczelni.

Samorząd studencki ma wpływ na jakość kształcenia, pomoc materialną oraz na organizację Uczelni, zwłaszcza w okresie pandemii SARS-CoV-2. Samorząd otrzymuje ze strony Władz WSB we Wrocławiu wsparcie merytoryczne, a także organizacyjne. Wsparcie finansowe jest dostosowane do potrzeb samorządu w stosunku do ich poziomu zaangażowania w działalność. Przedstawiciele samorządu zasiadają w gremiach Uczelni. Samorząd opiniuje i współtworzy dokumenty związane z pomocą materialną, ale także z jakością kształcenia, takie jak: regulamin studiów, programy studiów, wnioski o nowe kierunki. Dodatkowo przedstawiciele studentów zajmują miejsce w Komisji Stypendialnej, a także w Odwoławczej Komisji Stypendialnej. Samorząd studencki posiada własne pomieszczenie do pracy oraz odpowiednie wsparcie techniczne. Ponadto do swojej dyspozycji ma całą przestrzeń reklamową na Uczelni, dzięki czemu mogą promować swoją działalność, w tym działalność kulturalną, sportową, naukową oraz charytatywną.

Studenci WSB we Wrocławiu w trakcie studiowania mogą brać udział w ewaluacji funkcjonowania Uczelni. Wśród głównych działań ewaluacyjnych znajduje się Badanie Atrybutów Marki (BAM) Uczelni, przeprowadzane co roku wśród studentów WSB. Znajdują się w nim pytania otwarte oraz zamknięte, które umożliwiają ocenę skuteczności wsparcia organizacyjnego, administracyjnego oraz jakości kształcenia. Do dodatkowych form ewaluacji należą także konsultacje z menadżerem kierunku oraz analiza pracy działów obsługowych, którym szczególnie są bliskie tematy wsparcia studentów w okresie studiowania. W treści przeprowadzonej ankietyzacji studenci oceniają organizację studiów, programy do pracy zdalnej, dziekanat, obsługę finansową oraz stypendialną, a także Biuro Karier. Uczelnia przy współpracy z przedstawicielami studenckimi analizuje wyniki ankiet. Przedstawiciele studentów w organach samorządowych mają możliwość aktywnie uczestniczyć w monitorowaniu systemu wsparcia studentów poprzez udział w ankietyzacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów kierunku filologia w WSB we Wrocławiu w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu zapewnia publiczny dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia dla interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych. Treści zawarte na stronie internetowej Uczelni są przedstawione w sposób przejrzysty i pozwalają na intuicyjne wyszukanie

potrzebnych informacji. Strona internetowa Uczelni i jej podstrony zaprojektowane są zgodnie z potrzebami jej odbiorców. Strona internetowa Uczelni posiada także wersję mobilną. Interesariusze mają możliwość przełączenia na angielską lub rosyjską wersję językową. Występuje także udogodnienie dla osób z niepełnosprawnościami, w tym dla osób słabowidzących, poprzez możliwość dostosowania sposobu wyświetlania treści. Dostęp publiczny tym samym nie jest ograniczony miejscem, czasem, sprzętem ani oprogramowaniem.

Kandydaci na studia mogą pozyskać informacje dotyczące rekrutacji na stronie internetowej Uczelni. Zawarta na stronie oferta rekrutacyjna jest aktualna oraz informuje o zasadach przyjęcia na studia. Wśród zawartych informacji mogą znaleźć, m.in. warunki przyjęcia na studia oraz kryteria z nim związane, terminy procesu przyjęć na studia, szczegółowy opis etapów rekrutacji, wykaz wymaganych dokumentów, a także dane kontaktowe do Biura Rekrutacji.

Studenci na stronie internetowej WSB we Wrocławiu w zakładce „Strefa studenta”, pod którą znajdują się, m.in. dostęp do Extranetu, informacje dla nowych studentów, informacje związane z organizacją roku akademickiego podczas pandemii koronawirusa, informacje o dziekanacie, bibliotece, Biurze Karier, wsparciu osób z niepełnosprawnościami, organizacjach studenckich oraz programach rabatowych. Na stronie internetowej Uczelni nie są podane do wiadomości publicznej informacje dotyczące dyplomowania oraz sposobu zaliczania praktyk przez studentów. Rekomenduje się uzupełnienie tych informacji jako ogólnodostępnych dla interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych.

Zasób dostępnych informacji obejmuje w szczególności informacje na temat: struktury Uczelni/Jednostki, prowadzonych kierunków studiów, warunków i trybu rekrutacji na studia czy procesu kształcenia. Do wiadomości publicznej udostępnione są takie dokumenty jak: regulamin studiów, program studiów czy wnioski niezbędne dla interesariuszy. Dostępne są również sylabusy zajęć, plany i harmonogramy zajęć oraz informacje nt. praktyk studenckich. Dokumenty oraz informacje zawarte w BIP Uczelni są aktualne, jednakże brakuje Regulaminu przeciwdziałania dyskryminacji, mobbingowi i molestowaniu seksualnemu studentów w WSB we Wrocławiu. Rekomenduje się uzupełnienie tej treści w BIP Uczelni oraz na stronie internetowej.

Zakres dostępnych informacji, które są możliwe do odnalezienia, związanych z procesem kształcenia zamieszczonych na stronach internetowych WSB we Wrocławiu przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia)	Tak
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	Tak
3.	Zasady rekrutacji	Tak
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	Tak
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	Tak
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	Tak
7.	Aktualne programy studiów	Częściowo

8.	Sylabusy	Nie
9.	Kompletność sylabusów	Nie
10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	Nie
11.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	Nie
12.	Erasmus+	Tak
13.	MOST	Nie
14.	Informacje o nauczycielach akademickich (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	Częściowo
15.	Harmonogram zajęć	Nie
16.	Regulamin studiów	Tak
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	Tak
18.	Informacje dla studentów z niepełnosprawnościami	Tak
19.	Biuro Karier	Tak
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	Nie
21.	Informacje dotyczące Rady Pracodawców	Nie
22.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów)	Tak

Uczelnia informuje o wykorzystanych metodach i technikach w trakcie realizacji kształcenia. Informacje dotyczące metod interesariusze mogą znaleźć w zakładce „Naukę wspieramy technologią”. Informacje te dotyczą pakietów programowych do nauki zdalnej, Biznesowej Symulacji Biznesowej, a także Wirtualnego Laboratorium. W zakładce tej są przedstawione korzyści z wykorzystywania nowych technologii w edukacji, a także instrukcja obsługi MS Teams - programu, który jest kluczowy w nauce zdalnej.

W 2020 roku WSB we Wrocławiu przeprowadził Ocenę Funkcjonowania Uczelni w dobie pandemii COVID-19. Treść ankiety była skierowana do studentów i obejmowała, m.in. ocenę platform do zdalnej nauki, a także dostęp do publicznej informacji. Pytania dotyczyły oceny dostępu do informacji o organizacji studiów, planie zajęć, sposobie funkcjonowania jednostek zajmujących się obsługą studentów, biblioteki czy jakości otrzymanej wiedzy na temat platform do zdalnej nauki. Wcześniejsze ankietyzacje w ramach BAM nie zawierały treści dotyczących oceny jakości dostępu do informacji publicznej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem filologia sprawuje menadżer kierunku, natomiast za działania projakościowe na poziomie Uczelni odpowiedzialny jest siedmioosobowy Zespół. Struktura systemu, obejmująca przydział odpowiedzialności, zadań i narzędzi, jest transparentna, a zastosowana dywersyfikacja kompetencji wynika wprost ze struktury organizacyjnej Uczelni.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny oparciu o przyjęta w uczelni procedurę tworzenia i doskonalenia programów kształcenia. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte coroczną uchwałą senatu warunki i kryteria rekrutacji. Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia przewiduje procedurę monitorowania i weryfikacji osiąganych przez studentów efektów uczenia się oraz procedurę weryfikacji jakości prac dyplomowych. Procedury przewidują monitorowanie wyników uzyskiwanych przez studentów w sesji egzaminacyjnej, stopnia spełnienia standardów określonych dla prac dyplomowych, osiągania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych na poziomie zajęć poprzez przegląd prac dyplomowych, prac etapowych, dokumentacji praktyk zawodowych i w oparciu o wnioski ujęte w sprawozdaniach. Prowadzona jest również analiza zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy. Procedury te okazały się nie w pełni skuteczne, gdyż nie poskutkowały zdiagnozowaniem nieprawidłowości w zakresie kryteriów 1, 2 i 3, dotyczących sposobu formułowania efektów uczenia się i ich powiązania z dyscypliną wiodącą na kierunku, programu praktyk oraz zgodności procesu dyplomowania z praktycznym profilem kształcenia na kierunku.

W ramach przeglądu programu studiów dokonuje się oceny: systemu ECTS, wymiaru godzin poszczególnych modułów, sekwencji zajęć i zgodności treści kształcenia z zakładanymi efektami uczenia się. Weryfikuje się i opiniuje zgodność form zajęć, metod dydaktycznych z zakładanymi kierunkowymi i przedmiotowymi efektami uczenia się. Z przeglądem programu zintegrowany jest przegląd sylabusów, który uwzględnia ocenę zawartych w nich informacji: treści kształcenia każdego modułu, w tym ich aktualność i spójność z efektami uczenia się, wskazywanych metod dydaktycznych,

wymiaru zajęć i przypisanych punktów ECTS, zasad oceniania studentów, sposobów weryfikacji efektów przedmiotowych i trafności ich doboru, warunków zaliczenia zajęć oraz struktury nakładu pracy studenta z uwzględnieniem zajęć zorganizowanych i pracy własnej. Procedury te okazały się nie w pełni skuteczne, gdyż nie poskutkowały zdiagnozowaniem nieprawidłowości w zakresie kryteriów 1, 2 i 3, dotyczących spójności między treściami programowymi i efektami uczenia się, wymiaru punktów ECTS przypisanych zajęciom w zakresie drugiego języka obcego i zajęciom do wyboru, doboru metod weryfikacji efektów uczenia się oraz powiązanych z nimi form i narzędzi.

Ocena programów studiów w założeniu przeprowadzana jest w oparciu o miarodajne i wiarygodne dane, ale nie zawsze prowadzi do zdiagnozowania nieprawidłowości w programie studiów i w konsekwencji nie w pełni służy jego doskonaleniu. W kryteriach 1-3 zostały zdiagnozowane nieprawidłowości skutkujące propozycją oceny kryterium spełnione częściowo, dotyczące m.in. efektów uczenia się, treści programowych oraz procesu dyplomowania.

Na kierunku zapewniony jest wpływ interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie programu studiów. Zmiany w programie są bowiem często wynikiem ich sugestii. W mniejszym stopniu można to stwierdzenie odnieść do kadry akademickiej i studentów, których potencjał nie jest w pełni tym zakresie wykorzystywany. Rekomenduje się efektywniejsze włączenie interesariuszy wewnętrznych kierunku do dyskusji nad doskonaleniem programu studiów.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym ocenom Polskiej Komisji Akredytacyjnej. W ostatnim raporcie powizytacyjnym z 2015 r. sformułowana została co prawda pozytywna ocena kierunku filologia, jednakże dotyczyła ona kierunku o odmiennej strukturze wewnętrznej niż aktualnie oceniany. Obecny zakres kierunku nie przystaje w aspekcie zarówno ilościowym (np. poprzez zwiększoną liczbę specjalności i specjalizacji oraz wprowadzenie studiów II stopnia), jak i jakościowym (np. poprzez modyfikację kierunkowych efektów uczenia się) do zakresu, który podlegał ocenie w roku 2015. Nieprawidłowości zdiagnozowane w kryteriach 1-3 oznaczają, że wprowadzając modyfikacje do koncepcji kształcenia i programu studiów na kierunku, Uczelnia nie w pełni zachowała dobre wzorce, na których oparta została poprzednia, pozytywna ocena PKA.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Przeprowadzana ocena nie zawsze prowadzi jednak do zdiagnozowania nieprawidłowości w programie studiów i w konsekwencji nie służy w pełni jego doskonaleniu, o czym świadczą zalecenia w odniesieniu do efektów uczenia się, programu praktyk, treści programowych, wymiaru punktów ECTS przypisanych zajęciom w zakresie drugiego języka obcego i zajęciom do wyboru, doboru metod weryfikacji efektów uczenia się oraz zasad dyplomowania, skutkujące

propozycją oceny kryterium spełnione częściowo dla kryteriów 1, 2 i 3, powiązane z nieprawidłowościami w zakresie.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom Polskiej Komisji Akredytacyjnej, nie są one jednak w pełni wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

W analizie stanu faktycznego została sformułowana rekomendacja dotycząca zdiagnozowanego uchybienia. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika natomiast z nieskutecznego działania na kierunku systemu zapewnienia jakości kształcenia, który nie przyczynił się do zdiagnozowania nieprawidłowości wskazanych w kryteriach 1, 2 i 3.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zaleca się efektywne wdrożenie na kierunku zasad uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia, implikujące wprowadzenie skutecznych działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji i skutkujące podniesieniem jakości kształcenia na kierunku.

3. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

W dniach 22-23 lutego 2015 roku zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej przeprowadził wizytację na kierunku filologia prowadzonym na Wydziale Finansów i Zarządzania Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Zostały sformułowana Uchwała pozytywna (Uchwała Nr418/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 czerwca 2015 r.), w której nie sformułowano żadnych zaleceń

Przewodniczący zespołu oceniającego

dr hab. Ariadna Strugielska

4. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64, z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218).
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą Nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego

Oświadczenie

Niniejszym oświadczam, iż nie pozostaję w żadnych zależnościach natury organizacyjnej, prawnej lub osobistej z jednostką prowadzącą oceniany kierunek, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do bezstronności formułowanych opinii i ocen w odniesieniu do ocenianego kierunku. Ponadto oświadczam, iż znane mi są przepisy Kodeksu Etyki, w zakresie wykonywanych zadań na rzecz Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

.....

(data, podpis)

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej**Profil praktyczny****Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się****Standard jakości kształcenia 1.1**

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni oraz mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi praktycznemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się**Standard jakości kształcenia 2.1**

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, normy i

zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.4

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.



Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl